

Kurkijokelainen

Kurkijokelaisen, hiitolaisen ja karjalaisen hengen vaalija ja ajankohtaisten kysymysten selvittäjä

×

Nro 3 • Perjantaina 11. helmikuuta 2011

62. VUOSIKERTA

Irtonumero 2 € (sis. alv 23 %)

Vanhat esineet evakossa Saha ja ikkunan karmi

Jo pitkän aikaa sitten Ahokkaan Teuvo antoi vinkin jutun aiheeksi Kurkijokelaiseen. Hänen poikansa Pekan kanssa pohdittiin, että ehkäpä lehdessämme voitaisiin julkaista juttusarja, joka kertoo vanhoista esineistä ja niiden historiasta.

Tapasimme Teuvo ja Pekka Ahokkaan Kauhanojan kylässä Kalliomäen tilalla, jossa nykyinen isäntä Pekka on muokannut vanhaa sauna- ja tuparakennusta kotimuseoksi. Siellä on esillä monenlaisia vanhoja esineitä ja voin vain kuvitella, millaisia tarinoita jokaisella niistä olisi-kaan kerrottavanaan.

Saha sahasi Egyptin parrua ja jäätä

Tuvan seinällä on lähes 2 m. pitkä ja karkeahampainen saha, joka aikoinaan oli tarkkaa silmää ja voimaa vaativassa käytössä. Kun tänä päivänä lähdetään puita kaatamaan niin työ tehdään koneellisesti moottorisahalla tai metsäkoneella. Seinällä oleva saha katsellessa voimme kuvitella, millaista oli 100 vuotta sitten puiden pienentäminen erilaisiin käyttötarkoituksiin. Teuvo kertoo sahasta ja sen käytöstä:

- Isäni syntyi v. 1882 ja hän sahasi silloin vuosisadan vaihteessa ns. Egyptin parrua ja saha oli tärkeä työväline. Ensin rakennettiin yli. 2 m korkea

Kurkijokelaisen entinen päätoimittaja ja monella tavalla Kurkijoki-säätiön toiminnassa mukana ollut Teuvo Ahokas osoittaa sahaa, jolla on monet työt tehty.

teline ja kehikko, jonka päälle sahattavat tukit pyöritettiin. Telineen lähellä paloi nuotio ja siitä sahuri otti kekäleän, virtsasi sen päälle ja sen päältä vedettiin luotilanka. Siihen tarttui nokea ja näin luotilangalla voitiin merkitä sahattava osa. Toinen mies oli ylhäällä telineellä ja toinen alapuolella ja vuoronperään he kiskoivat

sahaa. Eipä moinen ollut kevyttä työtä!

- Minä aikoinani isäni kanssa sahasin tällä sahalla yhden karryn aisat ja kuvittelin silloin, että yläpuolella olevan sahurin työ olisi ollut kevyempää. Niin se olikin, mutta se myös vaati taitoa ja kokemusta. Yläpuolisen sahurin piti nimittäin ohjata saha kulkemaan

merkityn linjan mukaisesti eli syöttämään sahaa.

Teuvo jatkaa, että Loimaalle tulon jälkeen samaa sahaa käytettiin jääsahana, kun joen jäätä leikattiin ja isot lohkarit kuljetettiin vajaan ja peitettiin sahanpuruilla. Jäälohkareita käytettiin kesällä maidon jäähdyttämiseksi. Siellä purujen alla jää säilyikin mainiosti sulamatta myöhään syksyyn saakka. Jään sahaamista varten sahasta poistettiin alkuperäiset kahvat ja näin sen avulla työ onnistui paremmin.

Ikkuna evakossa

Kalliomäen tilalla neljännessä polvessa isäntänä on nyt Pekka Ahokas ja vajassa muiden esineiden joukossa on vanha ikkuna. Sen ikkunakarmi on kiertänyt pitkän matkan ja ikkunaan on kiinnitetty isä Teuvon muistiin merkitsemä tarina:

"Ihmettelet varmaan min-tähe mie oon tässä paikallain. Meil kaikil on oma kohtalom ja niin on miullakii. Mut jos siul on vähä aikaa, pien hetkinen - niin voin kertoa siul elämäntarinain.

Mie oon syntynyt Karjalas, Hynnisen perintötilan mehtäs 1800- luvun lopul. Kasvoin siel muihe puitte sejas tietämättäin tulevaisuvestain. 1900- luvul muut kaagettii ja sahattii uutee muotoo. Sitte sottiin välil 1943

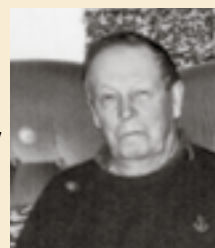

Teuvo poikansa, Kalliomäen nykyisen isännän Pekka Ahokkaan kanssa ikkunakarmin, joka jutussa kertoo tarinansa, edessä.

Tässä lehdessä

Poliittiset puolueetkin lähtivät evakkoon,

mutta harvat niistä ovat toiminnassa vielä tänä päivänä. Maalaisliittolainen / keskustalainen v. 1927 Kurkijoella perustettu osasto toimii nykyään Pöytyällä. Osaston vaiheita muistelee Reino Rouhiainensivu 5

Sukututkimus kiinnostaa

Toinen Kurkijokelaisseminaari maaliskuussa paneutuu sukututkimukseen ja perinteen tallentamiseen. Sukututkimus yhdistää sukupolvet, vanhemman sukupolven muistot, säilyneet asiakirjat, kirkonkirjojen tutkiminen... Tule kuuntelemaan lisää, ilmoitussivu 3

Esko Miikkulainen pääsi 1600-luvulle asti selvittäessään sukunsa historiaa.

Nyt suvun vaiheita voi tutkia juuri julkaisusta kirjasta, jossa tarkkoja sukuselvityksiä pirstävät tarinat henkilöiden elämästä.sivu 4

Hiitolan Nehvolasta USA:n laivaston huoltopäälliköksi

on pitkä tie. Sen tien Onni Peter Lattu kulki. Lukijakirje johti miehen jäljille, kenties tiedät vielä lisää...sivu 10

Kaikille avoimet Lukijamatkat!

Tullaksesi mukaan, sinun ei tarvitse olla kurkijokelainen, hiitolainen, ei edes karjalainen.

Kesän lukijamatkoille mahtuu vielä. Tule tutustumaan Konevitsaan, Valamoon, Kurkijokeen.takasivu

Toimituksen aukioloajat ovat muuttuneet! Toimitus on avoinna tiistaisin ja torstaisin klo 9-14.

Seuraavat lehdet ilmestyvät 25.2., 11.3. ja 25.3.

Jatkuu sivulla 8

Wikileaks ja Karjala

Viime viikolla tuli internetin Wikileaks-sivuston kautta julkisuuteen salainen asiakirja, jonka mukaan Karjalan palautuskysymys oli noussut esille Tarja Halosen Pietarin-vierailulla joulukuussa 2004. Yhdysvaltain Suomen-suurlähetystössä laadittuun asiakirjaan on välikäsien kautta saatu tietoja presidenttien Halonen ja Putin kahdenkeskisistä keskusteluista.

Vuodetun asiakirjan kuvaama Venäjän palautuskanta oli kielteinen ja sinällään yllätyksetön. Mielenkiintoista on, että aiheen otti oma-aloitteisesti esille nimenomaan Vladimir Putin. Tästä on vedettävä johtopäätös, ettei Karjalan kysymys ole poissa mielistä itäisessä naapurissamme.

Toinen pohdinnan arvoinen seikka on Putinin esittämä kielteisen palautuskannan perustelu: yhden rajan muuttaminen aiheuttaisi korjauspaineita muuallakin Euroopassa. On vaikea arvioida, kuinka tarkasti julkisuuteen tullut – usean välikäden kautta kiertänyt – sanamuoto vastaa alkuperäistä keskustelua. Mikäli se vastaa, nousee mieleen kysymys: tämäkö tosiaan on suurin este asian etenemiselle? Poliittisen kielenkäytön

perinteistä olisi voinut ammentaa paljon jyrkempiäkin argumentteja, vaikkapa sen, jonka mukaan kyseessä olisi jonkinlainen ikiaikainen ja luovuttamaton osa pyhää Venäjänmaata.

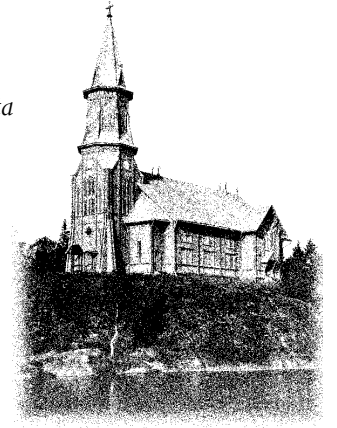
Karjala-lausunnon julkituksen jälkeen on ainakin suomalaisissa tiedotusvälineissä huomautettu myös siitä, että vain vajaan neljä vuotta Putinin lausunnon jälkeen Venäjä päätti itse muuttaa Euroopan rajoja. Elokuussa 2008 se lähetti armeijansa Georgiaan ja tunnusti operaation seurauksena rajoilleen kaksi uutta pikkuvaltiota, Abhasian ja Etelä-Ossetian.

Ensimmäisten Suomea koskevien Wikileaks-asiakirjojen tulo julkisuuteen on jo monessa mielessä osoittanut, että kansainvälisen politiikan koukeroissa riittää pohdittavaa ja ihmeteltävää. Mitä tuoreemmista tiedoista on kyse, sitä enemmän mielenkiintoa aineistoon sisältyy.

Ville Laakso

Museotoimikunnan puheenjohtaja
Kurkijoki-Säätiön valtuuskunnan jäsen

Hartaus sunnuntaille
13.2.2011
6. sunnuntai loppiaisesta

Luottamus

Otaniemen kampuksella on viime aikoina rakennettu ja purettu. Vuoden alusta perinteikäs Teknillinen korkeakoulu lakkautettiin neljän uuden tekniikan alan korkeakoulun tieltä. Monien vanhan koulun kasvattien on ollut vaikea orientoitua uuteen. Aalto-yliopiston rakentaminen on pitkä prosessi, jossa keskeisellä sijalla on vanhasta luopuminen ja luottamuksen syntyminen uuden rakenteen sisällä.

Suomalaisilla ja ihmisillä ympäri maailman on ollut hetkittäin vaikeuksia katsoa tulevaisuuteen luottavaisesti. Erilaiset epävarmuustekijät talouden, luonnonmullistusten tai sotien takia murentavat perusturvallisuutta. Moni kysyy aiheellisesti: mistä löydän uskoa, toivoa ja luottamusta tulevaisuuteen?

Joskus on hyvä vaihtaa näkökulmaa. Tunnetusti puiden katveesta on vaikea nähdä koko metsää. Entäpä jos kuvaannollisesti kipeäisimme kukkulalle ja yrittäisimme nähdä laajoja selkosia. Luultavasti moni myrsky elämässä suhteutuisi suurempaan kokonaisuuteen ja asettautuisi sen pieneksi osaksi.

Muutokset saattavat olla sisäisiä tai ulkoisia, omaan tai yhteisön elämään liittyviä, vapaaehtoisia tai pakon edessä. Luottamuksen rakentaminen ihmisten välillä edellyttää ennen kaikkea arjen tekoja. Myös suhde Jumalaan perustuu vuorovaikutukseen.

Kaikissa elämämme tilanteissa rukoilemme Jumalaa antamaan meille mullistusten ja muutosten keskellä lujan luottamuksen Hänen johdatukseensa. Kristitty pyytää aina viime kädessä Jumalan tahdon toteutumista, vaikka se välillä näyttäytyisi omien toiveittemme vastaiselta.

Tuota Jumalan tahdon toteutumisen pyytämistä voimme hyvällä syyllä kutsua perusturvallisuudeksi. Siis sen oivaltamiseksi, että lopulta meille käy hyvin. Sitä paitsi muutos ei ole vain uhka, vaikka siltä näyttäisi. Se on aina ennen kaikkea mahdollisuus!

Juha Lassila

Juha Lassila toimii Aalto-yliopiston
Otaniemen kampuspappina.

Kuolleita

Äitini

**Martta Helena
AHOKAS**

os. Pellikka

* 28.9.1918 Kurkijoki, Mikrilä
† 28.12.2010 Joroinen

Kaivaten
Kyösti
Sukulaiset ja ystävät

Lähti lentoon enkeli taivaan,
tuli luokse väsyneen, sairaan.
Kosketti hiljaa posken nukkaa,
silitti hellästi hopeista tukkaa.
Nosti siivilleen äitini armaan,
vei turvaan paikkaan varmaan
isän viereen, tähtien taa.
Luokse Jumalan kaikkivaltiaan.

Siunaus toimitettu läheisten läsnä ollessa.
Kiitän kaikkia osanotosta.

Sukumme vanhin

Hilja Äikää

os. Kylliäinen

* 6.2.1910 Kurkijoki
† 12.1.2011 Tarvasjoki

Kädet paljon työtä tehneet
mua lasna kantaneet,
kädet väsyneet,
kädet rakkaat,
mun puolestani rukoilleet.
Ne peitteellä hiljaisina
on suonin sinisin.
Ne viimeisen,
viimeisen kerran
on käyneet ristihin.

Äitiä ja mummoa
rakkaudella kiittäen ja
kaipaushella muistaen

Jorma ja Tuula
Osmo ja Pirjo
Mirja ja Åke
Seija ja Tapani
Arja
Lastenlapset
Lastenlastenlapset
Muut sukulaiset ja ystävät

Siunattu 22.1.2011
läheisten saattamana.
Kiitämme osanotosta.

Nimi- päivät

Helmikuu

viikko 6

11 Pe Talvikki
12 La Elma, Elmi
13 Su Sulo, Sulho

viikko 7

14 Ma Ystävänäpäivä Voitto,
Valentin, Tino
15 Ti Sipi, Sippo
16 Ke Kai
17 To Väinö, Karita, Rita,
Väinämö
18 Pe Kaino
19 La Eija
20 Su Heli, Heljä, Helinä,
Hely

viikko 8

21 Ma Keijo
22 Ti Tuulikki, Tuuli, Hilda,
Tuulia
23 Ke Aslak
24 To Matti, Matias

Kaipuu saa näkyä

KAIKKI KIVITYÖT

PALVELEMME

Ma - Pe 9 - 17

KIVICENTER

Palininkatu 2, Loimaa
Puh 0207 909 263

Muista surussa
Kurkijoki-
adressilla
hinta 8 €
saatavissa toimituksesta

Haapasen Hautaustoimisto

TÄYDELLINEN HAUTAUSPALVELU
Puh. 762 2700 ja 762 2857

Heimolinnankatu 16, 32200 Loimaa

Liikeajan jälkeen Reunanen puh. 762 2700
Matkap. 0500 531 814, 050 561 0547

ILMOITUSHINNAT:

4-väri 70 senttiä/mm + alv 23 %
Mustavalk. 50 senttiä/mm + alv 23 %

Säännöllisistä ja jatkuvista ilmoituksista huomattava alennus. Väri-ilmoitukset sopimuksen mukaan. Puhelimitse annettuihin ilmoituksiin sattuneista virheistä lehti ei vastaa. Ilmoitusaineistojen jättöaika: keskiviikko klo 12 mennessä.

Lehti ilmestyy pääasiassa joka toinen perjantai. Painosmäärä 2000 kpl.

TILAUSHINNAT:

vuosi..... 39 euroa
6 kk..... 23 euroa
Pohjoismaat 44 euroa
Muualle 52 euroa
Tilinumero: LSOP 523900-4897

Y-tunnus 0204020-9
Sivunvalmistus:
Etusivupaja, Loimaa
Paino: Satakunnan
Painotuote Oy, Kokemäki
ISSN 0782-5668

Hiitolan Kurkijoki Sukututkijat kokoontuu torstaina 17.2.11 klo 18 Karjalatalon Wärsilä-salissa, Helsinki Käpylänselä 1. Aihe: Hiitolan ja Kurkijoen sukuyhteydet jaakimilaisien kanssa. Ovet ovat auki jo klo 15 alkaen. Tervetuloa. Seuraavat kokoukset 17.3 ja 14.4. Lisätietoja Veikko Revolta puh. 050-5606049, sp. veikorepo@hotmail.com

Kalakurjet Nikolain pilkki 5.3. Yläneellä veljesrannassa klo 9.00 alkaen. Opasteet tien varressa. Ilmoittautumiset 050-3628966/ Repo. Makkaraa ja kahvia tarjolla.

Loimaan Seudun Karjalaseuran teatterimatka Tampereen teatteriin katsomaan "Lentävät morsiamet" 15.4.2011 klo 19.00. Lähtö Loimaalta klo 17.00. Sitovat ilmoittautumiset 13.3. mennessä Majalle puh. 040-5824983.

Muistettavaa

Hiitolan Pitäjätseuran järj. Hiitola-sukka neuletapahtuma la.12.2. klo 10-14 Työväenopisto, Gallen-Kallelankatu 14 Pori, Vinttikamari-luokka 3ker. (hissi) Hiitola-sukkaan tarvitaan 2-3 n:o puikot ja harmaa tai valkoinen sekä viinipunainen lanka. Neuleperinteestä kiinnostuneet tervetuloa. Lisätietoja Raija p. 040 5387401.

Kurkijoen Marttayhdistys ry:n vuosikokous pidetään su 13.2.2011 klo 13 Tuulensuun palvelukeskuksessa. Hallituksen järjestäytymiskokous pidetään yleisen kokouksen jälkeen. Tervetuloa.

Hiitolan Pitäjätseuran järj. tarinailta ti. 15.2. klo 18 Tuomarink.2 Pori. Illan aiheena Hiitolainen metsästyskulttuuri. Muistellaan ja kerrotaan ennen vanhasista metsästyksen liittyvistä asioista. Tervetuloa entiset ja uudet tarinoijat.

- 11.2. Ps. 37:1-2** Älä kiivastu pahantekijöille, älä ka-
dehdi väärintekijöitä. He
kuihtuvat hetkessä niin
kuin ruoho, lakastuvat
kuin kedon vehreys.
- 12.2. Ps. 37:5** Anna tiesi
Herran haltuun, turvaa
häneen. Hän pitää sinusta
huolen!
- 13.02. 6. sunnuntai** loppiai-
sesta Matt. 24:4-5 Jeesus
sanoi: "Varokaa, ettei
kukaan johda teitä har-
haan. Monet tulevat esiin-
tymään minun nimelläni.
He sanovat: 'Minä olen
Messias', ja eksyttävät
monia."
Virsi 165:3 Me jäämme
toivoon, lupauksen
varmaan, ei muutu mieli
Herran Jeesuksen. Yö
pitkä lie ja taistelu on
raskas, vaan aamutähti
loistaa rohkaisten. Siis
sanaan luota ahdistusten
tiellä, tie kulkee kohti
päivää Kristuksen.
- 14.2. Jes. 38:17** Silloin kaik-
ki se, mikä oli katkeraa,
kääntyy parhaakseni. Sinä
pelastat minut kuoleman
kuilusta.
- 15.2. Aam. 5:18** Voi teitä,
jotka hartaasti odotatte
Herran päivää! Mitä iloa
teille on Herran päivästä?
Se tuo pimeyden, ei valoa.
- 16.2. 2 Tess. 2:1-2** Me pyy-
dämme, veljet, ettette heti
menetä malttianne ja
säikähdä, jos joku vedoten
Hengen ilmoitukseen tai
muka meidän puheeseem-

me tai kirjeeseemme väit-
tää, että Herran päivä on
jo käsillä.

17.2. Matt. 24:13 Joka kestää
loppuun asti, pelastuu.

18.2. Ps. 85:8 Herra, osoita,
että olet uskollinen, pelas-
ta meidät!

19.2. 1 Tess. 4:14 Jos kerran
Jeesus on kuollut ja nous-
sut kuolleista, niin kuin
me uskomme, silloin Ju-
mala myös on Jeesuksen
tullessa tuova poisnu-
kuneet elämään yhdessä
hänen kanssaan.

20.2. 3. sunnuntai ennen
paastonaikaa Matt. 19:29
Jeesus sanoo: "Jokainen,
joka minun nimeni tähden
on luopunut talostaan,
veljistään tai sisaristaan,
isästään, äidistään tai
lapsistaan tai pelloistaan,
saa satakertaisesti takai-
sin ja perii iankaikkisen
elämän."

Virsi 166:1 On hengissä
maa, ei kuoleman yö sitä
vallata saa. Sen turmion
partaalle synti jo vei, kun
ihminen Luojaansa kuun-
nellut ei. Vaan Herramme
ainoan Poikansa soi. Hän
autuuden toi.

21.2. Ps. 13:6 Minä luotan
sinun armoosi, saan iloita
sinun avustasi.

22.2. Ps. 18:4 Kun kutsun
Herraa, ylistettyä, saan
avun vihollisiani vastaan.

23.2. Fil. 3:7 Kaiken tämän,
mikä oli minulle voittoa,
olen Kristuksen tähden
lukenut tappioksi.

24.2. Ps. 31:20 Kuinka suuri
onkaan sinun hyvytesi!
Se on ehtymätön aarre
niille, jotka sinua pelkää-
vät. Kaikkien nähden sinä
annat apusi niille, jotka
turvautuvat sinuun.

Vanhoja kuvia

Särkijärveläisiä nuoria. Elisa Kyytinen viulunsoittaja, vieressään Aili Küski-Sarre, Vappu Küski oikeassa reunassa. Pirkko Peltola (Häkli Alhon asemalta) epäili, että takana oleva mieshenkilö olisi enonsa Tauno Häkli. Tunnistatteko kuvan henki-
löitä? Valok. Pekka Kyytinen

Rippikoulukuva vuodelta 1942 - lisätietoja

Sulemi Koivisto soitti ja kertoi, että
rippikoulukuvassa hänen etunimensä
on väärin. Kurkijokelainen 2 –2011
lehdessä sivulla 8 olevaan kuvaan seu-
raavat muutokset: numero 8: Sulemi
(ei Sulevi) Vääntinen (Koivisto).

Sulemi Koivisto kertoi, että hänen
vieressään numeroiden 8 ja 9 välissä
seisoo Eila Möltsi (ei Eila Heinonen,
kuten kuvatekstissä luki). Sulemi Koi-
visto muisteli, että he olivat saman ky-
län tyttöjä ja tunsivat toisensa hyvin.

Pekka
Kyytisen

POSTIKORTIT

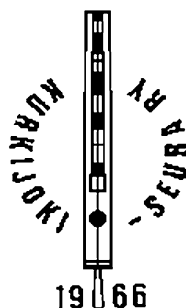
Talvikuvia: • Pieni hiihtäjä • Joulupuu
• Rekiajelu

Kesäkuvat: • Kevätkirkko • Kesänuotalla
• Aitan ovella • Rantavaja
Laatokalla • Elopellolla

Hinta 1 €/kpl
+ postituskulut
Tilaa
toimituksesta

Onks tietoo KYSYMYKSET?

1. Milloin aviopari voi viettää
timanttihäitää?
2. Mikä on marraskesi?
3. Monesko Mikkelin hiippa-
kunnan piispa Seppo Häk-
kinen on?
4. Missä ihmisen tasapaino-
elin sijaitsee?
5. Millainen ihminen on lojaa-
li?
6. Montako kylkiluuta ihmisel-
lä on?
7. Mikä myyrä voi aiheuttaa
ihmisissä myyräkuumetta?
8. Minkä näättäeläimen käyt-
töä on kokeiltu Helsingin
villikanikannan harventa-
misessa?
9. Kuka on nykyisen eduskun-
nan ikäpuhemies?
10. Mihin maanosaan Kolum-
bus luuli Amerikkaan pur-
jehdittuaan tulleen?

TOINEN

KURKIJOKELAIS-SEMINAARI

aiheena: **SUKUTUTKIMUS**

Lauantaina 12. maaliskuuta 2011 alkaen klo 13.00 Forum Marinumissa,
Linnankatu 72, Turku

Ohjelmassa:

MAURI RASTAS, Hiitola-Kurkijoki sukututkimuspiirin perustaja ja kehittäjä
Sukututkimus on hauskaa

VEIKKO REPO, sukututkimuspiirin nykyinen vetäjä
Sukututkimus on lahja kurkijokelaisuudelle

LAURI LAUKKANEN, Kurkijoki-Säätiön hallituksen puheenjohtaja.
Perinteen tallentaminen Kurkijoki-Säätiössä,
Kurkijoki museon tulevaisuus.

KARI RAHIALA, Kamarineuvos.
Keskustelun juonto

Seminaari on maksuton ja kaikille avoin.

Pyydämme kuitenkin ilmoittautumaan saadaksemme oikean henkilömäärän
kahvitilaisuutta varten. Museon sisäpihalla on runsaasti parkkitilaa henkilöautoilla
tuleville.

Ennen seminaarin alkua on mahdollisuus omakustanteiseen lounaaseen paikallisessa
ravintola Daphnessa.

Ilmoittautumiset viimeistään 6.3.2011 mennessä Riitta Sainiolle 040-5447582 tai
Sakari Karsilalle 0400-210208.

KURKIJOKI-SEURA ry

Esko Miikkulainen selvitti sukunsa historiaa aina 1600-luvulle

Kurkijoelta ja Hiitolasta evakkoon lähteneen Miikkulaisen suvun historia ja muistelukset sidottiin koviin kansiin.

Sukututkimus on kiehtova harrastus, joka imaisee helposti mukaansa. Tämän tietää eläkkeelle jäänyt Kirkonkylän koulun johtaja **Esko Miikkulainen**, 88, jonka pitkälle toistakymmentä vuotta jatkunut innostus sukuselvityksensä tutkimiseen hui-pentui viime vuonna julkaistuun omakustanteiseen teokseen *Kertomuksia Miikkulaisen suvun vaiheista*.

- Kirjassa on varsinaisen sukuselvityksen lisäksi suvun jäsenten kirjoituksia ja

runsaasti valokuvia elävöittävässä sitä, Miikkulainen kertoo 208-sivuisesta suururakasta, jonka työstämisestä kirjan muotoon vastasi hänen vanhimman veljensä poika **Tauno Miikkulainen**.

- Nyt on sellainen hyvä olo, että yksi työ on saatu päätökseen, Esko Miikkulainen tuumii urakan valmistumisesta.

Sukututkimus alkoi kiinnostaa Esko Miikkulaista 90-luvun loppupuolella.

- Olin eläkkeellä ja kaipa se veri veti suvun historian puoleen. Olin aikaisemmin tehnyt kesäyliopistossa laudaturtutkielman ja siinä tuli paneuduttua kirjalliseen työhön. Niinpä ajattelin, että voisin kirjoittaa jotain meidän suvustamme, Miikkulainen selittää innostustaan.

Miikkulaisen suku on alkujaan menetetyistä Karjalasta, lähinnä Kurkijoelta ja Hiitolasta, josta suvun jäsenet ovat evakkotietä sijoittautuneet eri puolille Suomea. Esko Miikkulaisenkin kotipaikka sijaitsee Kurkijoen pitäjässä.

- Sain sukututkimuksen alkuun apua kurkijokelaiselta rouva **Kojolta**, jonka tiesin tehneen sukututkimusta. Hän neuvoi minut tutkimaan kirkonkirjoista tehtyjä mikrofilmejä Kouvolan ja Lappeenrannan kirjastoihin, Esko Miikkulainen kertoo.

- Lisää tietoa löytyi Joensuun yliopiston kirjastosta ja myös suvun jäsenet antoivat minulle paljon tietoa. Yhteyttä pidettiin kirjeitse ja puhelimitse.

Esko Miikkulainen työsti kokoamansa tiedon ja sukupuut käsin paperil-

Esko Miikkulaisen kokoamassa suvun historiikissa on sukutietojen ohella runsaasti kuvitusta ja suvun jäsenten kirjoituksia.

Esko Miikkulainen kotipaikallaan Kurkijoella. Kotitalosta ei ole jäljellä edes kivijalkaa.

le käyttäen itse luomaansa järjestelmää.

- Harrastuksen edetessä kaikki täytyi muuttaa sukututkimuksessa vakiintuneen kaavan mukaiseksi, joten tein kustakin avioituneesta henkilöstä oman taulun, Miikkulainen kertoo ja kiittää tietokonealalla työskentelevää **Arto**-poikaansa avusta.

Miikkulaisen nimi saattaa juontaa juurensa pyhään Nikolaukseen, jonka nimen karjalainen muoto oli pyhä Miikkula. 1500-luvulla Nikolauksella oli Sortavalan kupeessa nimikkokirkko, jota kutsuttiin Miikkulan kirkoksi.

- Karjalan asutuksesta ja vaiheista olen saanut tietoa Joensuun yliopiston professori **Heikki Kirkseltä**, Esko Miikkulainen mainitsee.

- Ruotsin **Juhana**-kuninkaan aikaan Kurkijoelta hävitettiin ortodoksinen luostari ja kirkko. **Kustaa II Adolfin** aikana taas väki yritettiin käännättä luterilaisuuteen ja monet jättivät se takia asuinseutunsa ja muuttivat Venäjälle, hän kertoo.

Novgorodissa eli jo keskiajalla ruhtinaan neuvonantajana nimeltä Miikkulainen. Ruotsin vallan aikana puolestaan Kurkijoella vaikutti Miikkulaisten lautamiessuku ja Oksentiinmäen kylästä löytyy jopa paikannimi Miikkulaisenmäki. Sukututkimuksessaan Esko Miikkulainen on saanut kuitenkin varmistettua sukupuun vain vuoteen 1699, jolloin syntyi **Henric Mijkulain**. Hän avioitui **Maria Kainolain**-nimisen neidon kanssa ja avioparia voidaan pitää nykyisen Miikkulaisen suvun kantaisänä ja kantaäitinä.

- Heikki- tai Henrik-nimi on kulkenut suvussa sukupolvi toisensa perään, Esko Miikkulainen kertoo.

Kurkijoki on Esko Miikkulaiselle rakas paikka ja hän on käynyt tutkimassa entistä kotipaikkaansa. Mitään ei ole jäänyt jäljelle, ei edes kivijalkaa.

- Ne ovat vieneet Karjalasta kivetkin! Olen ajatellut, että kun Venäjällä on tehty paljon satamatoita, siellä on haluttu käyttää kaikki liikenevä käsittely kivi, hän arvelee.

Kotipaikan maisema on kuitenkin yllättävän avointa ruohottunutta aukeaa.

- Joku sovhoosi tai kolhoosi siinä on varmaan ollut ja ruoho on siksi useampaan otteeseen poltettu.

Esko Miikkulainen, kuten niin monet muutkin kotinsa Karjalaan hylänneet, toivoisi, että alueet saataisiin joskus vielä takaisin.

- Kuitenkin sulassa sovussa ja rauhanomaisesti, jos siihen vain joku järkevä keino löytyisi.

- Kohtalo on kohdellut meitä rajusti, kun Karjala on menetetty. On se vaan ihmeellinen asia, että siellä on ruoho, on puut, on käen kukunnat ja ilma, jota hengittää eikä ihan samanlaista ole missään muualla, Miikkulainen kiteyttää.

Entäpä sitten **Juha Watt Vainion** laulu Nestori Miikkulaisesta. Onko kyseessä sukulaismies?

- No ei, mutta kun sukumme kokoontuu kahden vuoden välein sukutapaamiseen, meillä on kyllä tapana laulaa se laulu!

SOILE TANKKA

Julkaistu Luumäen lehdessä 13.1.2011.

Kirjoitan tapahtumasta, jonka Pekko muisti ja kertoi vielä vuonna 1996 käydessäni Helsingissä hänen luonaan. Tietenkin olen oman tyylini kertomukseen pannut.

- Meillä oli tamma-hevonen, hyvä juoksija.

Isä kertoi:

- Ajoin maantiellä. Siinä edessä ajoi kohtalaista vauhtia kilpa-ajoista tunnettu ravimies. Ajoimme peräkkäin. Mies alkoi hoputtaa hevosta ihan täyteen raviin. Minä Sirkan kanssa perässä. Helppoa sitä oli seurata.

Näin ajetaan jonkun matkaa. Mies hiljentää ja huutaa minulle:

- Mikäs mies ja hevonen siellä perässä! Olen minä ennen takana ajajan jättänyt.

Isä huutaa vastaan:

- Mutta jospa nyt tapahtuukin toisinpäin. Entä jos minä jätän sinut. Samassa nykäisin ohjaksista. Tämä

Sirkka-tamma

meidän tamma ymmärtää pienestä merkistä. Sirkka lähti sellaiseen raviin, että samassa olin ohitse. perässä tuleva mies hoputtaa hevostaan vauhtiin. Mutta ei yhtään saavuttanut. Päinvastoin, välimatka kasvoi. Kun tätä vauhtia oli jonkin aikaa pidetty, löysäsin ohjat.

Mies ajaa vierelle ja sanoo:

- Onpa sinulla tamma, minä ostan sen.

Isä leppoisana:

- Tämä hevonen ei ole myytävänä. Kotoisia ajoja tehdään. Pidän tammasta hyvän huolen. Ei tätä kilpaajoihin panna.

- En minä huonosti hevosta pidä. Tuollaisella juoksijalla pitää kulkea raveissa.

- Jos lie juoksija, mutta tätä hevosta ei kotoa pois panna. Täytyi miehen lopettaa puheet hevoskaupoista, kun

näki, etten minä hevostani myy.

Jälkeenpäin olemme joskus hie-man ihmetelleet, miksi ei isä kulkenut raveissa. Varmaan olisi Sirkalla palkintoja tullut.

Emme yritä nytäkään siihen vastausta saada. saa lukija arvella.

Kertomus Miikkulaisen suvun vaiheista –kirjaan Esko Miikkulainen on kirjoittanut tarkkojen sukuselvitysten lomaan muisteluksia suvun jäsenistä ja tapahtumista suvun historiassa.

Tämä leppoisa tarinointi kulkee runsaan kuvituksen kera kirjan punaisena lankana.

Tarina Sirkka-tammasta vie lukijansa Sirkka-tamman rattaisiin hiekkaa rapisevalle tielle. Monet tarinat valottavat elämäntyylä, kädentaitoja ja tietysti juhlapoja.

Aatteelle uskolliset kurkijokelaiset

Vuonna 1927 rekisteröitiin Kurkijoella perustettu maalaisliiton Kurkijoen paikallisosasto. Se oli aloittanut epävirallisesti toimintansa jo muutamaa vuotta aikaisemmin. Kyseinen osasto on ainoa maalaisliitto/keskustapuolueen Karjalasta siirtynyt paikallisosasto, joka toimii vielä tänäkin päivänä. Osaston kotipaikka on Pöytyällä.

Kurkijoen poliittisesta järjestötoiminnasta Kurkijoen historia kertoo varsin niukasti. Sen mukaan Kurkijoella toimi yhdeksän maalaisliiton paikallisosastoa sekä niiden yhdyssiteenä kunnallisjärjestö. Kurkijoen po. mainitaan nimellä Lopotin po. Myöhemmissä rekisteröintiasiakirjoissa nimi on Kurkijoen po. Kurkijoki oli vahvaa maalaisliittolaista aluetta, sillä viimeisimmän kunnanvaltuuston 29 jäsenestä oli 21 maalaisliittolaista, 4 ns. porvarillisiin puolueisiin kuuluvaa sekä 4 sosiaalidemokraattia.

Muiden puolueiden osastoja oli kokoomuksella, edistyspuolueella, Isänmaallisella kansanliikkeellä sekä työväenpuolueilla, joilla oli parhaimmillaan neljä työväenyhdistystä.

Talvisodan jälkeen luovutetun Karjalan yhdistysten kotipaikaksi merkittiin Helsinki. Karjalan takaisin valtauksen jälkeen toukokuussa 1943 palautettiin kotipaikoiksi entiset, eli Kurkijoen po. siirrettiin muiden Maalaisliiton Itä-Karjalan piirijärjestön alaisten yhdistysten mukana entiseen Itä-Suomen piiriin, minkä kotipaikka oli Sortavalan kaupunki Viipurin läänissä.

Jatkosodan alueluovutuksen jälkeen alkoi uusi evakkotaival myös Kurkijoen po:n kohdalla.

Osaston historiikin koostaminen on nyt melko mahdotonta, sillä jossakin matkan vaiheessa on huomattava osa vanhoista, ja uudemmistakin, pöytäkirjoista kadonnut tuntemat-

tomalla tavalla. Vuodelta 1948 säilynyt pöytäkirja kertoo, että osasto on ollut mukana Laatokan-Karjalan maalaisliiton piirin kokouksessa Jyväskylässä 21.2.1948. Piiritoimikunnan puheenjohtajana on silloin toiminut Juhani Leppälä.

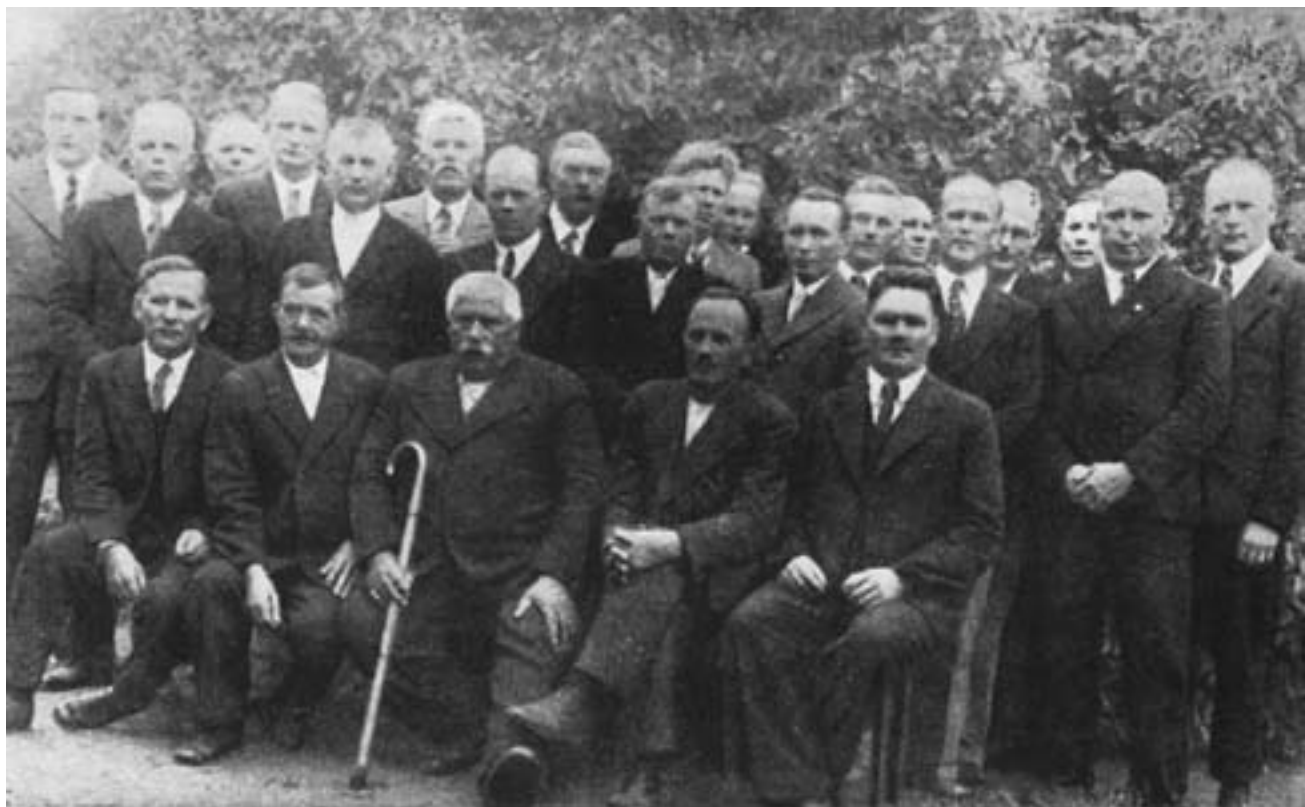
Historiikkia haastattelujen pohjalta

Vuonna 1977 haastatteli silloisen maalaisliitto/keskustapuolueen järjestöpäällikkö Eljas Rintala entisiä kurkijokelaisia maalaisliiton vaiheista Kurkijoella ennen talvisotaa.

Vuonna 1904 Pohjois-Kylässä syntynyt Toivo Rouhiainen kertoi koulun käymisistään sen, että kansakoulukin jäi hieman vajaksi vuoden 1918 tapahtumien takia. Päästötodistus tuli kuitenkin sitten kesällä, vaikkakin vähän myöhässä.

Aikuistuttuaan Toivo Rouhiainen meni mukaan myös maalaisliiton toimintaan. Hänen muistinsa mukaan jo muutama vuosi ennen Kurkijoen osaston perustamista puolueella oli järjestäytynyttä toimintaa. Varoja toimintaan koottiin mm. iltamia järjestämällä ja näytelmiä esittämällä. Tästä kertoi vuonna 1908 Otsanlahdella syntynyt Juho Heinonen seuraavaa: - Toiminnalle oli hyvät lähtökohdat, sillä Kurkijoki oli erittäin vankkaa maatalousaluetta ja kun varsinaisia suurtilallisia ei ollut, oli väki ainakin 90-prosenttisesti maalaisliittoa kannattavia. Lähtökohdat Juho Heinosen la olivat hyvät, sillä hän oli kansakoulun lisäksi käynyt Ylä-Vuoksen maamieskoulun ja opiskellut Oriveden kansankorkeakoulussa.

Nuoruudestaan saakka maalaisliiton toiminnassa mukana olleista olivat haastateltavina myöskin vuonna 1910 Pohjois-Kylässä syntynyt Petter Johannes Rouhiainen, joka oli kansakoulun lisäksi käynyt Pohjois-Savon kansanopiston. Sen johtajana oli silloin Iida Löfman-

Kurkijoen kunnanvaltuusto vuodelta 1939. Kuva: Muistojemme Kurkijoki s. 184.

Koponen, joka tosin toimi myös kansanedustajana. Häneltä Rouhiainen kertoi saaneensa kipinän puolue-työtä kohtaan. Vuonna 1912 syntynyt Laina Rouhiainen muisti isänsä liittyneen maalaisliiton osastoon heti sen perustamisen aikoihin.

Haastateltavat kertoivat, että Kurkijoen osaston ensimmäisenä puheenjohtajana oli Viljo Hartikka. Sihteerinä toimi perustamisesta lähtien aina talvisotaan saakka Ismael Poskiparta. Aktiivisia toimijoita ovat olleet myöskin Juho Tukia, Esa Kempainen, Lauri Rastas ja Antti Veijalainen.

Paikallisosaston toiminnan alkuvaiheista kertoi Toivo Rouhiainen, että se perustettiin Otsanlahden Hartikalla. Jo ennen virallista perustamista oli ollut toimintaa. Hän jatkoi, että kun hyvä henki oli ollut päällä niin koko kylä nousi näyttämään Tukkijoella näytelmää. Sitä esitettiin ensimmäisen kerran Marianpäivänä ja vielä myöhemmin. Kertoja oli itsekin mukana näytelmässä tukkilaisena varppia kiertämässä vaikka olikin vasta nuorukaisen iässä. Muista näyttelijöistä hänelle tuli mieleen Antti Korjonen, Onni Valkeapää, Pekka Teräntö, opettaja Eino Railo Kirkonkylästä ja Katriina Nenonen. Näytelmäharrastus eli voimakkaana 1920-luvun loppuvuosina ja 30-luvun alkuvuosina. Sitä edesauttoi myöskin varojen hankinta oman talon oston. Kirkonkylän keskustassa olevan tontin rakennuksineen myi paikallisosastolle Kurkijoen osuuskauppa. Kyseinen kiinteistö myytiin vuonna 1939 kauppias Viljo Palorannalle.

Haastateltavat kertoivat yhtä pitävästi, että poliittinen elämä oli hyvin rauhallista aina 1930 – luvulle

saakka. Tuon vuosikymmenen alkuvuosina syntyi vilkkaampaa poliittista liikehdintää kun Pienviljelijäin puolue ja IKL (isänmaallinen kansanliike) saivat jalansijaa myös Kurkijoella. IKL:n toiminta alkoi melko aktiivisesti, sillä monet Kurkijoen Maamiesopiston opettajat liittyivät liikkeen kannattajiksi. Opiston opettaja Veli Räsänen ei kuulunut tähän joukkoon. Opettajat yrittivät innokkaasti värvätä myös oppilaita IKL:n kannattajiksi.

Innokkaimpien IKL:n nuorten käytös aiheutti jonkin verran ärtymystä paikallisten maalaisliittolaisten nuorten keskuudessa. Mainita kannattaa, että opiston opettajat, samoin kuin valtaosa opiskelijoista oli kotoisin muualta Suomesta. Paikallinen nimismies oli alkuun ollut suoepa IKL:n kannattajiin nähden, mutta

vähitellen kääntänyt kelkansa täysin.

P.J. Rouhiainen muisteli, että IKL:n kannattajat olivat yrittäneet vallata Kurkijoen Suojeluskunnan esikuntapaikat. Aluepäällikkönä oli silloin luutnantti Kekäläinen, hyvä upseeri mutta mieleltään IKL:n kannattaja. Me, tämän kylän pojat teimme oman ehdotuksemme esikunnan jäsenistä. Mutta IKL:n edustajat, siis lähinnä maamiesopiston opettajat ja oppilaat, tekivät myös oman ehdotuksensa. – Mieki, nuor mies viel sillo, tein oman ehdotukseen, ko en ole käyn iha jokkaies suojeluskunnan harjoitukses. No, eihä se puhekielto mänt läpi ja ko kylän miehet ja pojat kannatti miun ehdotusta, nii siihen se sammu

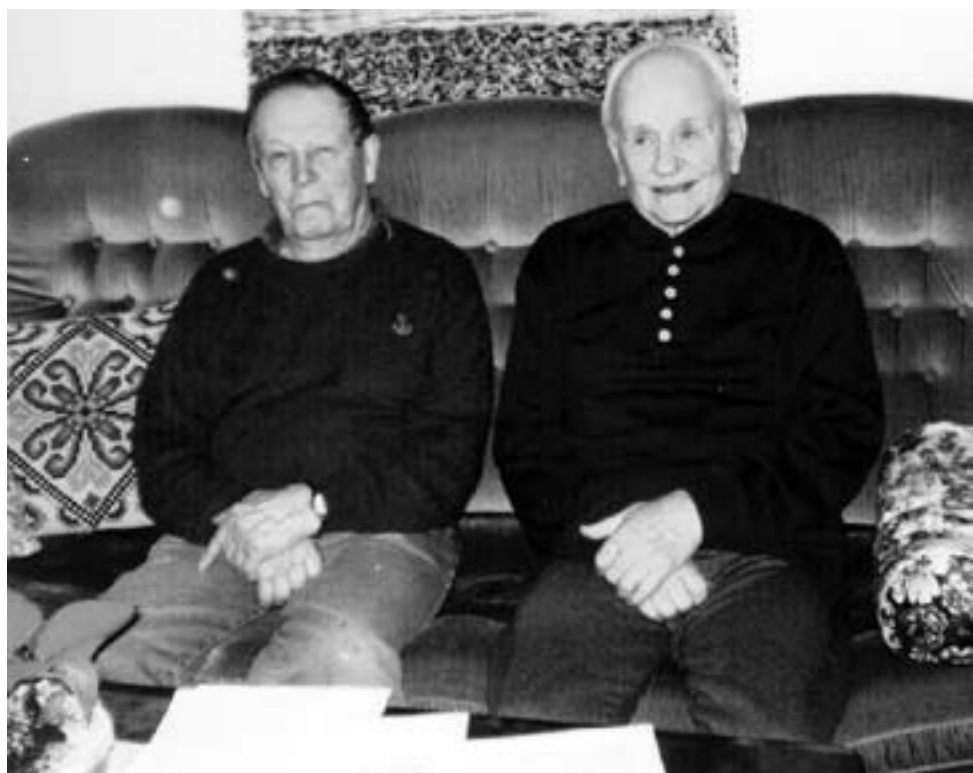
se esikunnan valtaamine. Tosi Kekäläinen uhkas, jot hää erottaa miut koko suojeluskunnast, mut se män jo naurun asiaks.

Talvisota tunnettuine seurauksineen ajoi kurkijokelaisetkin evakkoon. Huomattava osa kurkijokelaisista evakuoitiin Keski-Suomen pitäjiin. Tosin muutama perhe ehti saada pika-asutustilan mm. Pöytyältä. Valtaosa kurkijokelaisista palasi takaisin Kurkijoelle jatkosodan aikana. Osa jo syksyllä 1941 mutta valtaosa keväällä 1942. Pari – kolme vuotta korjailtiin sodan tuhoja ja rakennettiin uutta. Kunnallinen elämä ja muutkin elämisen muodot saatiin lähes normaaleille raiteille kunnes syyskuussa 1944 alkoi uusi evakkotai- val ja kaikki piti alkaa alusta ja melkein tyhjästä.

Arvi Heinonen

Maalaisliiton Kurkijoen paikallisosaston talon vuokrakuitti vuodelta 1939.

Kurkijokelaiset maalaisliiton veteraanit Reino Rouhiainen vas. ja Erkki Kiiski oik., muistelevat menneitä.

Entisen Sikiön talon oikealla puolella on uusi talo Kuva 2010 ML

Saavanmäen valokuva on otettu Simolanmäen iv –tornista. Kuvan vasemmassa ylänurkassa näkyy puiden välissä Relanderin talon pääty. Pellolla kauempana metsän reunassa näkyvät talot Miihunmäellä. Yhteiskoulun takana on Louhkan Pekka Kiiskin pihapiiri. Lähin risteys on Sopen tien ja Lopotin tien risteys, ja sitä lähinnä on kaksi Kallion rakennusta. Tumma, matala rakennus on Merran paja. Sen kohdalta lähtee tie rinnettä ylöspäin Relanderiin päin. Kuva on Esko Hämäläisen kokoelmasta.

Elisenvaarassa ennen - ja nyt

Saavanmäeltä eteenpäin

Onko tämä Relanderin kaunis talo Saavanmäellä? Kuvassa oikealla seisoo Ina Relander ja pikkutyttö Hellikki Mattlar tunnisti Kerstiksi, synt. 1920, Relanderien tyttären vanhemmaksi tyttäreksi, muut ovat tuntemattomia. Ina Relander oli presidentti Relanderin isän, maanviljelysneuvos Evald Relanderin toinen puoliso. Evald Relander oli Elisenvaaran maamieskoulun perustaja ja johtaja vuoteen 1921, jolloin hän jäi eläkkeelle ja muutti Saavan tilalle. Hän kuoli vuonna 1926.

Tässä talossa oli alakoulu, kertoo Riitta Sainio, joka tuntee seudun. Rakennusta on jatkettu ja siihen tehty vuosien mittaan erilaisia lisäkkeitä. Kuva 2010 ML

Toivo Sikiön talo koulutalona 1942-43. Ovilla seisoo opettaja Laina Näykki. Talon oikeassa päädyssä oli tupa luokahuoneena. Siellä me istuimme, Saimi, Seija, Outi, Rai-li, Tapio, Taisto, Esko, Kauko, minä ja monet muut. Mirjam Hirvonen oli opettajamme ja hän on ottanut tämän kuvan. Kurkijoki-museon kok. no 1001

Myös vasemmalla puolella, veturinkuljettaja Poutasen talon paikalla, on nyt uusi, keltainen talo Kuva 2010 ML

Viime numerossa matkakertomuksessani me kolme, Riitta Sainio, mieheni Pentti ja minä, olimme lähdössä Saavanmäeltä eteenpäin. Mutta sitten Tapio Nikkari lähetti nähtäväksi valokuvia, joissa on ”koko Saavanmäki”, toisin sanoen kuin kartalla kaikki ja tavallaan enemmänkin kuin se mitä on yritetty kuvata. Oli pakko pysähtyä sinne vielä hetkeksi ja ehkä palata jatkossa vielä uudelleenkin.

Olemme Hellikki Mattlarin kanssa yhdessä katselleet näitä valokuvia ja keskustelleet niistä. Hänen mieleensä on muistunut uusia asioita ja joitakin kertomatta jääneitä tapahtumia lapsuusajan maisemissa. Tutkimalla kirjoja ja kyselemällä on etsitty vastauksia avoimiin kohtiin.

Oheisessa kuvassa, joka on otettu ilmavalvonta-iv-tornista Simolanmäellä, näkyy Saavanmäestä aseman puoleinen osa. Yhteiskoulun laajennusosa, joka näkyy vaaleampana, rakennettiin vuonna 1937. Kuvan vasemmassa ylänurkassa näkyy Relanderin talon pääty puiden välissä. Kaukana metsän rajassa pellolla on rakennusryhmä, jonka pääteltiin yhdessä Miihunmäeksi ja Vepsän taloiksi. Yhteiskoulun takana oleva

rakennusryhmä on Louhkan Pekka Kiiskin pihapiiriä.

Rinteessä tien varressa oikealla puolella on rakennusmestari Antti Tiaisen vaalea talo, jossa myöhemmin asui pastori Sares perheineen. Etsimme kauan rinteestä tien toiselta puolelta rouva Relanderin rakennuttamaa taloa, josta kerroin edellisessä jutussa. Talon piti olla siinä, koska Hellikki muistelee käyneensä 30-luvun puolivälissä hammaslääkäri Ingraueksen potilaana. Aili Ingraueus oli Elisenvaarassa 1932-37. Hellikki muistelee myös, että taloa olisi suunniteltu juuri hammaslääkärin asunnoksi ja vastaanotoksi. (Seuraava hammaslääkäri oli Maire Heiskala, myöh. Hakola vuosina 1937-39.) Talo löytyi lopulta. Siitä näkyy kuvassa vain tumma pääty puiden takaa valkoista vasten Relanderin taloryhmän alapuolella.

Asia varmistui Tapion lähettämästä Elisenvaaran kaavakartasta.

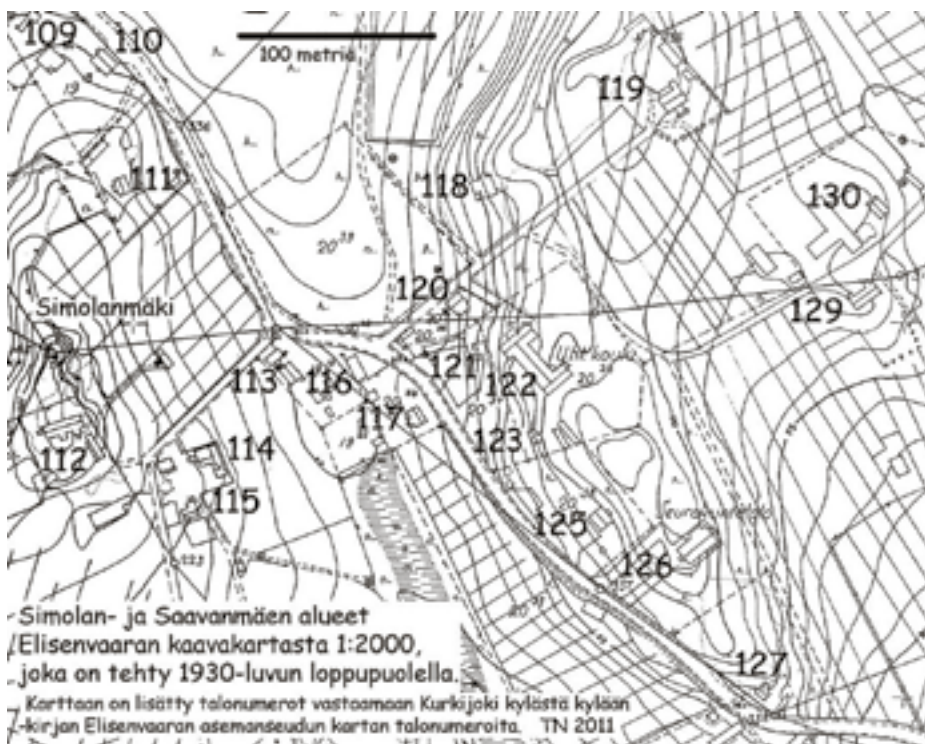
Näiden kahden talon, Tiaisen ja hammaslääkärin, välissä oli kävelytie, josta ”Kylästä kylään” kertoo: ”Asemalta Yrityksen kentän vieritse metsän läpi oikaisi polku, jota pitkin aamuisin vaelsi katkeamaton oppi-

lasvirta asemalta ja jota pitkin kuutamoisina iltoina kulkivat tyttö ja poika käsi kädessä haaveillen.” Kävelytien toinen, alempi haara, joka päättyy risteykseen Merran pajan edessä, näkyy valokuvassa selvästi puiden välissä. ”Mutta se oli usein hyvin märkä ja ylempi reitti oli meille lyhyempikin”, kertoo Hellikki.

Olavi Kallioniemi kertoo kirjassaan ”Elisenvaarassa ja evakossa” omasta koulumatkastaan kolmekymmenluvulla: ”Vaelsimme synkkien korkeitten korpi-kuusten alla kulkevaa tietä”. Tiellä oli synkkä salaisuus. Kerrottiin, että joku onneton olisi päättänyt päivänsä erään merkityn kuusen luona ja siksi pieni koululainen ei yksin uskaltanut kulkea sitä tietä.

Valokuvan ottaja lienee kirjakauppias Klaes Hämäläinen. Heidän kirjakaupansa jää hiukan kuvan vasemmalle puolelle Lopotin tien varressa.

Minun toiveeni oli ollut nähdä Toivo Sikiön talo, jossa olin aloittanut koulunkäynnin vuonna 1942 ja jonka oli kerrottu olevan yhä jäljellä, sekä kävellä vielä kerran koulutietä, josta muistan vain pari asiaa. Sinne Sainion Riitta meitä

Pankinjohtaja Ranta omisti talon ennen Poutasia. Vuonna 1929 Rannan talossa kokoontui yhteiskoulun kannatusyhdistyksen ompeluseura. Tapio Nikkari on numeroinut ja Helliikki Mattlar on tunnistanut seuraavat henkilöt: 1. Ina Relander, 2. Saimi Hukkanen, 3. Ester Höylä?, 4. Hilka Tynnilä, 5. Siiri Marttila, 6. Alma Nieminen, 7. Linda Lehtiö, 8. Niina Kärri, 9. Anna Tillonen, 10. Toini Lehtonen, 12. Elsa Kandelin, 14. Lyyli Aarnio, 17. Ida Eurola, 21 Hanna Miettinen, 22. ehkä opettaja, 23. Elli Hämäläinen

veikin.

Yhteiskoulun rauniot jäivät taakse kun kävelimme Kiiskin pihan suuren hopeapajun ohi. Helliikki kertoi, että pajuja oli ollut joskus kaksi, yksi kummallakin puolella tietä, joka oli kulkenut pihan läpi, mutta jatkosodan aikana jäljellä oli ollut enää vain yksi. Päärakennus tien oikealla puolella oli palanut ja Kiiskit olivat asuneet ns. muonamiehen talossa.

Helliikki kertoi, että Kiiskin pihassa oli ollut ennen

Tie kulkee komeassa kuusikossa alas rinnettä. Kuva 2010 ML

Jatkuu sivulla 8

Aseman seutua takaapäin. Riitan pään yläpuolella näkyy harjakattoinen entinen postitalo, joka on aseman lähellä yhä vielä. Kuva 2010 ML

Haasteltiin ja päätettiin

Raija Laaksonen Perinteen tallentaminen

Paitsi yhdistyksissä ja säätiöissä niin myös yksityiselämässä haastellessa syntyy monenlaisia päätöksiä. Ja silleihä se käi meikii tytöille, aikamme kun haasteltiin, jopa välillä kaikki neljä yhteen ääneenkin, niin päätettiin virallistaa nämä juttutuokiot Tattarlaisiin tarinatuokioiksi.

Myö täs' lähekkäi asuvat siskot tuumattii, et ois mukava jos tavattas vaikkerra kuukauvessa rattosan yhdessäolon merkeissä. Sisarusarjastamme neljä asustaa Porin liepeillä, viides Lahdessa.

"Toiset polvet" lyöttäytyivät innolla mukaan tarkoituksenaan saada tallennettua asioita ja juttuja äitien ja tätien kertomuksista.

Hyvin he tässä ovat onnistuneetkin, sanoivat kuitenkin joskus olleen vaikeaa saada jokin asia loppuun käsitellyksi, kun jo uusi, ihan eri asia olikin jo puheenaheena.

Monasti nämä "tuokiot" meinaavat venähtää mel-

keinpä ylitöiksi.

Upeana näyttönä perinteen tallentamisesta aktiiviset "toiset polvet" Ketolan Pia ja Kopran Pirjo yllättivät meidät tekemällä kirjan "Tattarin tytöt".

Vaikka kirjassa on paljon perheemme vaiheita, on se myös historiallisesti hieno kooste sisarusten kirjoituksista. Ne kuvaavat sota-ajan lapsuutta Hiitolassa, edeten aina uudella kotiseudulla, Leineperissä vietettyyn aikaan.

Vanhat valokuvat noilta ajoilta myös kertoivat omaa tarinaansa.

Jouluna saimme uutena yllätyksenä jälleen kirjan, Tattarin laulukirja. Tähän oli koottu hienoja laulujen sanoituksia, joita sisarusten ja heidän lastensa kynistä on syntynyt. Myös kotiseutumatkoihin otetut valokuvat tekivät upean lisän kirjan ilmeeseen, sillä sinne kotipoluillehan monien laulujen sanoitukset meidät johtivat.

Kaikenlainen perinteen tallentaminen kuten enne-

vanhaset ruuat, lääkkeet ja eritoten Hiitolainen käsitöperinne on myös kiinnostuksen kohteena.

Tältä pohjalta Hiitolan Pitäjäseuran naistoimikunnassa virisi innostus neule-tapahtuman järjestämisestä. Ensimmäisessä tapahtumassa opetellaan valmistamaan Hiitola-sukka.

"Toiset polvet" ovat kiinnostuneita myös muista neulemalleista esim. kuviokintaista sekä lankojen värjäyksestä.

Varmasti Hiitola-sukka tapahtuman innoittamana pöyhitään muistilokeroista myös muita Hiitolaisia perinnekesiöitä, mm. nyytikipsi kiinnostaa, siitä tytöt kaipaavatkin tietoja.

Mikä parasta, kaikki näinkin perinnetiedot on tarkoitus tallentaa seuraaville sukupolville, sillä vuosi vuodelta muistajat vähenee emmekä toki halua arvokkaan perinnetiedon katoavan heidän mukanaan.

Raija Laaksonen, Pori Kurkijokelaisen toimitusneuvoston jäsen Hiitolan Pitäjäseuran sihteeri, kotiseutumatkojen vetäjä.....

Mie oon Raija Laaksonen Porista. Juureni juontavat Hiitolan Nehvo-laani. Olen Simo ja Lyydia Tattarin viidestä työstä nuorimmainen. Isäni vanhemmat Matti ja Beata Maria Tattari. Äidin lapsuudenkoti oli Kurkijoen Riekkalassa. Äidin vanhemmat Matti ja Katri Inkinen.

Synnyin evakkomatkalla Pietarsaareissa, ollessani 3 kuukauden ikäinen muutimme Kullaan Leineperiin, johon vanhempani rakensivat perheellemme uuden kodin.

Työpaikkani lähes 40v. ajan oli Kehityksen Kirjapaino. Tätä nykyä vietän mieheni kanssa eläkepäiviä Porissa.

Minulla on yksi poika ja kolme lapsenlasta. He ovatkin tärkeä osa eläkepäivissäni.

Hiitolan Pitäjäseurassa olen toiminut aktiivisesti n.14 v. ajan. Tehtäväni siellä ovat sihteeri, jäsenasioiden hoitaja, kotiseutumatkojen vetäjä ja tuotemyynti, eli monessa mukana.

Varsinkin kotiseutumatkat ovat lähellä sydäntäni, on hienoa tavata uusia ihmisiä ja nähdä heidän innostuksensa saadessaan käyskennellä sukujensa synnyinseuduilla.

Pitäjäseuran tehtävien lisäksi olen hoitanut myös Hiitola-säätiön tuotemyyntiä sekä ollut vetäjänä säätiön järjestämällä leireillä.

Kurkijoki lehden toimitusneuvostossa olen mukana nyt toista vuotta.

**Raija Laaksonen p. 040 5387401
raiya.laaksonen@dnainternet.net**

Kaamosta kaatamassa Lapissa

Tammikuisella Ylläksen matkalla saimme kunnian olla kaatamasta kaamosta. 10 minuuttia oli aurinko ollut näkyvässä tällä korkeudella, mutta jo seuraavana päivänä kokonaisen tunnin. Saimme kunnian ”korkata” myös uuden suoran bussilinjan Turusta Ylläkselle.

Talvinen luonto

Lapin talvinen luonto on todella mahtava, melkein-pä henkeäsalpaavan kaunis. Lunta juuri sopivasti, puut valkoisessa kuormassaan aivan uskomattoman upeita. Ladut mainiossa kunnossa päivittäin.

Jokainen valitsi itselleen sopivimman hiihtoreitin.

Taisipa kuitenkin jokaisen suukset suuntautua Velhon kodan ladulle.

Kota on kuin ryöminyt suurten kinosten sekaan. Sen hämäryys takkatuliseen ja pöydällä palavine kynttilöineen luo ”velhomaisen tunnelman”. Siellä maistuvat kodan antimet hiihtäjille. Munkitkin ovat kunnan kokoiset ja tuoreet.

Ensimmäisinä päivinä tuntui, että porot ovat piiloutuneet, mutta viikon vieressä alkoi niitäkin ilmestyä. Poistullessa peltoaukeilla näkyi kokonaisia parvia tai liekö ollut ihan tokkia.

Oravat vilahtelivat sekä puissa että teillä. Kesängin laavulle hiihdettyä näim-

Lähtötunnelmissa Lapin lumiseen luontoon vas. Leena Uusitalo, Terttu Ketola, Helena Koppi, Helena Lehtonen ja Viljo Ylönen.

me koskikaroja monessakin eri paikassa. Kuukkeli, Lapin onnenlintukin, vilahti ja valkoinen riekkokin liihotteli ladun varrella.

Pakkaslukematkin suosivat hiihtäjiä, vain yhtenä päivänä mittari näytti 30 astetta pakkasta. Sinä päivänä taisi useammilla olla ”shoppailupäivä”.

Koettelee vaan ei hylkää Herra

Paikallislehti Kuukkeliä tutkiessamme huomasimme, että Pyhän Laurin kirkossa on iltamessu. Sinnepä tutus-

Velhonkodalla maistuivat mehut ja munkit Helena Lehtoselle, Raija Laakso-selle ja Terttu Ketolalle.

tumaan paikalliseen kirkkoon. Reilusti vaatetta päälle ja tallustelemaan kirkolle. Lähdimme hyvissä ajoin, että ehdimme lämmitellä ja tutustua kirkkoon ennen messun alkua. Olimme jo puoli tuntia ennen paikalla. Kirkko vain pysyi pimeänä. 30 asteen pakkasessa odotimme aukeaako ovi odottaville. Aika kului, varpaat ja sormenpäät alkoivat kipristellä. Ketään ei kuulunut, ei näkynyt. Siihen meidän kirkkoreissumme tyssäsi, palailimme pettyneinä majapaikkaan. Varmuuden vuoksi luimme vielä tarkemmin ”Kuukkeliä”. Kyllä siellä oli ilmoitus messusta. Tuli mieleen sanonta: ”Käräsi kurja, niin saat kirikkaaman kruunun”.

Seuraavana päivänä otimme selvää, miten talvinen asia oli päässyt tapahtumaan. No, ainahan selitetään, että on sattunut ”inhimillinen erehdys”. Informaatiokatkos, niin kuin meille selitettiin anteeksipyyntöjen kera. harmitti asia kuitenkin.

Aika kului kuin siivillä. Lähtiessämme aurinko paistoi jo täydeltä terältä, kaamos oli ohitettu. Linja-auton tunnelmassa kilisivät sukkapuikot, virkkuuneulat ja neulakintaan tekoneulat. Melkoinen ”ompeuseura” matkasi kohti kotia.

Kiitokset kaikille mukana olleille todella mukavista yhteisistä päivistä ja kokemuksista.

Terttu Ketola

Jatkoa sivulta 1

miut toimitettii puusepäl, joka tek miust ikkunakarme. Miust piti tulla Kurkijoen pitäjän Mikrilän kylän Hynnisenmäen tilan (jok ol Ahokkaan suvulla 1700 -luvulta alkaen) ikkunakarmit.

Syksy 1944 muuttikii suunnitelmat ja lähinkii silloin isäntäväjien mukkaan heiän

toisel evakkomatkal. Miut pinottii venäläissyntyise sotasaalisruunan Polen vetämil kärrilöil päällekkäin muihe ikkunakarmiloin kans.

Juhana ”Jussi” issäin ja Pekan isoisä teki meil viel lauvast pohja ja täyttii meijät viljal. Nii mie sain kyyvin Hynnisenmäelt Elisenvaara asemal ja kiskoin kolkkees matkais Ylistaroon ja sielt

sit Loimaa Piltolaan v. 1945.

Kauhanojal mie muutin 1946 ja sit syksyl 1947 tähä Kalliomäe tilal. Sillo täs ei olt mittää rakennuksii kutämä ol hankittu siirtoväen asutuslai nojal vappaahtosel kauppal.

Vuuet on muuttanee sinnuu niinkui minnuuki. Alkujaa miekii olin paljo koriamp mut sit miut sahattii

poikki ja näihee saatii kaks matalampaa ikkunakarmii. Jaa et mite mie saan aikaan kulumaa? Vuoteen 2000 tähän rakennukse hirsikehikko, miss sie nyt seisot, siirreettihe tähä paikall. Tämä olt Juhanan ”Jussin” ja Helmin ja heidän lapsen Einon, Teuvon ja Aunen kot ja ensimmäine rakennus Kalliomäel.

Sitte tää toimihe saunan ja kesätupan ja viimeiks verstaan. Siirron yhteyes miekii lopetin työ ja nyt mie vietä aikojai mukavast tuulelt ja sattelt suojaas tääl takkatule loistles. Nyt tää rakennus toimii taas saunana.

Mie tiään et nyt ymmärrät miks mie oon täs ja ovat antaneet miu olla rauhas. Olen

pitkän tie kulkent ennekuu tähä paikall saavuttii.

Menneisyyttä vaalien Kalliomäen isäntä kolmanes ja neljännes polves.”

Teksti ja kuvat: Teuvo Ahokas, ja Jaakko Taitonen

Jatkoa sivulta 7

sotia turpeella peitetty suuri jääkellari. Jäät oli talvella tuotu valtavina lohkarina Laatokasta, jonne matkaa kertyy 14-15 km, ja peitetty kellarissa sahajauhojen sisään. Naapuritkin, rouva Relander ja myös Hukkaset muutaman kerran, olivat hakeneet sieltä jäätä, kun oli tehty jäätelöä kotona.

Minä muistan että Kiiskin pihalla kasvoi keväällä keltaisia käenrieskoja, joita en ollut nähnyt muualla. Muistan myös talon kaksospojat, jotka joskus juoksuttivat ohi kulkevaa sukulaistyttöä.

Kun me kolme nyt jatkoimme matkaa eteenpäin, näkyi vasemmalla aukean takana rivi kukkivia omenapuita. Ne ovat varmaan

osa entistä Relanderin omenatarhaa.

Tie laskeutui pieneen notkelmaan. Helliikki muistelee haikeana kosteikon kaunistaa kulleroniittä ja lehmisavujen tuoksua kesäiltoisin, kun hän oli kulkenut tätä samaa tietä Poutasen tyttöjä tapamaan.

Miikunmäessä tie oli kulkenut rakennusten oikealla puolella, aivan vieressä. Pihalla oli toisinaan liikkunut naisia pitkissä hameissa.

Helliikki puhuu Miikusta ja Miikunmäestä, mutta Kekiinmäki, joka ”Kylästä kylään” kirjan mukaan on Elisenvaaran korkein mäki ja siinä lähellä, ei tunnu hänestä tutulta. Mieleen ei muistu myöskään kolmittaustorni, joka em. kirkon mukaan on ollut joskus siellä.

Hopeapaju voi kasvaa todella suureksi ja tuollaisia jättipuita näimme tämän reitimme varrella muistaakseni kaksi kertaa. Kiiskin pihassa oli yksi ja jossain vielä toinen. Eino Vepsä kertoi Kurkijokelaisessa nro 12/2010, että hänen isoisänsä oli ehkä kiipeillyt yhdessä näistä hopeapajuista jo 1800-luvulla.

Taival tuntui minusta yllättävän pitkältä. Jossain vaiheessa kuljimme parhailaan muokattavan mullospellon ohi. Pellolla seisoi suuri traktori, jollaista ei ole osunut silmiini aikaisemmin sikäläisillä pelloilla.

Kohta sen jälkeen edessämme oli kolme taloa, joista keskimääräinen, vanha, oli Riitan mukaan entinen alakoulutalomme. Se näytti kovin pieneltä, vai aiheutti-

vatko upouudet naapuritalot kahta puolta sen, että vanha harmaa rakennus ikään kuin kutistui silmissä.

Nämä kaksi uutta taloa on rakennettu sen jälkeen, kun Helliikki ja Poutasen tyttöjen perheenjäseniä kävivät viereisellä tutulla silokallilla skoolaamassa, viimeksi vuonna 2004.

Ovatko nämä uudet talot ja traktori merkki siitä, että Elisenvaara elämä jatkuu ja jopa jotain elpymistä tapahtuu.

Vasemmanpuoleisen uuden keltaisen talon paikalla oli ennen ollut Helliikille hyvin tuttu veturinkuljetaja Kusti Poutasen talo. Helliikki kertoi, että ennen Poutasia talon oli omistanut pankinjohtaja Ranta perheineen. Heidän aikanaan, vuonna 1929, yhteiskoulun

kannatusyhdistyksen ompeuseuralaiset oli kuvattu talon pihalla. Helliikki on tunnistanut kuvan henkilöistä monia. Hänen mielestään kuvasta puuttuu joitakin aktiivisesti mukana olleita naisia, sillä yhteiskoulun hyväksi tehtiin silloin työtä hyvin laajalla rintamalla. Jos joku lukijoista tunnistaa kuvan henkilöistä vielä muita toivoisimme saavamme siitä tiedon toimituksen kautta.

Entisen koulutalomme ja keltaisen talon välistä lähtee tie rinnettä alaspäin komeaan kuusikkoon. Tämä metsä on samaa metsää, joka ulottuu Saavanmäen lähelle ja jonka läpi koululaiset kulkivat aikoinaan asemalle, ehkä osin tätä samaa tietäkin. Ja varmaankin tämä on myös se metsä, jossa me

alakoululaiset talkoilla keräsimme pihkaa.

Metsä loppui ja tulimme tasamaalle. Vasemmalla puolellamme oli pitkä rivi sireenejä. Taitosen sireenit, tiesi Riitta.

Nyt edessämme oli aseman seutu aivan kuin takapäin. Tätä kuusikkotietä en minä ollut koskaan ennen kulkenut. Bussimme seisoj aseman ja entisen postitalon välissä. Me ehdimme sisään juuri ennen kuin alkoi sataa kaatamalla.

Kiitos opastuksesta Riita! Kiitos Helliikki keskusteluista! Kiitos valokuvista Tapio!

Marjaliisa Laine

Saatol potkukelkal 1948

Kevätalvel mie olin seuratalo karjalaisiin ohjelmallisiin iltamisiin. Silloin olit pitant niisanotuit seisovii pakkasilmoi jo usjamma viiko ajan, joten silloin olliit hyvät potkukelkakelit kulkea. Silloha ei suolattu, eikä ies paljo hiekotettukaa maanteit. Eikä autoloihe nastarenkaistakkaa olt minkäälait tietuokaa.

Sikspä yks evakkotyttö ol lainant naapuriisa pikkupoja potkukelkan tullaksee iltamii. Kelkka o tietyst piene kokone aikuise käyttö, mut hyväks avuks – etenki alamäkilöis.

Tul sit kotiinlähön aika ja mite ollakkaa, mie oli pääst tyttö saatol, enkä mie tient häne keltastaa mittää, enneko oltii tult ulos iltamapaikast. Olha se kelkka tietyst otettava mukkaa takasi viettäväks. Mie lasetin mäen alas sin maantiel ast ja tyttö istu iha kiltist kelkas.

Päästii maantiel, nii vast huomattiin, et ilma ol vähä lauhtunt ja maantiel ol levitetty hiekkaa lauantai-illa aikan. Mitä myö tehti kelkal hiekkaisel tiel? Nyt ko olis ollu ies jonkinlainen vetonaru, mutta kelläpäs iltamisiin sattuu sellasta mukana olemaa. Ei olt miullakkaa. Mie yritin työntää kelkkaa ielläin pitämäl jalaksii peräpäästä kii, mutt ei se

oikein luonnistant. Sit mie kokkeilin vetämäl jalaksist kelkaa takaperin, mut seve-rauta haras kokoaja vastaa.

Sit mie nostin koko kelkan kyynärmutkaa ja kannoin sitä – tyttö ol toises kainalos. Sitä nauravaista tyttö ei sentää tarvint kantaa, hää kävel omil jaloillaa. Mut se kelka käänsija ol kokoajan siin tiellä ja kelka nokka ko ol painavamp, nii se ain vaa lask maantiehe päi. Ja toiseksee pit kelkkaa ja sitä tyttöö vaihtaa välil puolelt toisel.

No, se par kilometrii hiekoitettu maantie ossuus män siin naurais ja kujeilujen kera. Sit alko se heil mänevä sivutie. Sitä ei olt hiekoitettu, nii sehä olikii hyvä kelkakunnos. Kokkeltii sillei, et tyttö istu siin pienes kelkas ja mie pukkaan.

Miun uuvan, pitkä talvipalton helmat viistiit koko ajan tietä ja selkäin kärsi kovast sellasest kyyryst asennost. Mut ne muutamat alamäät männiit hyvät vauhil ja tasasetkii – mis kelkka kylläki luist – kuha vaa lykätä muist. Ylämää käveltiin kelkka entise viisi – kainaloo nostettun.

Arvaaha se, et hikihä sel-laises hommas tulloo. Välil myö istutti huilaamas – mie kelkas ja tyttö sylis. Ilmaki

ol lauhtumas jo melkei vuos-kaks ja nii kuulas taivaskiin tummentunt pilviseks.

Meijän päästes tytön kotpihhaa mie riuhtasin palttoon yltäin pois, et saisin huohottaa kunnol ilmaa. Tyttö pelästy jot mie voin vaik vilustuu ja hää miun takkijain siin käsivarrellaa roikoittaissaa kiirehti tuppaa männöö. Enkä mie ies inttää yhtää sitä vastaa. Kammaris myö tovetii miun paitaa riisuissain, et se matka ol tosi-jaa hikine – pajia selus ol iha rätimärkän.

Paita sai jäähä kuivumaa siihe tuoli selkänoja pääl, ko eihä sitä siel lämpimän pumpultäki allakaa ies tarvint. Aamul tyttö äiti tul kysymää meilt, et joks työ jaksatta nousta korvikkiel? Voiha pahas, kelloki käi jo yheksää ja linja-auto tulluo iha koht sillää. Mie huitsin kampeet niskaa ja kupillise sitä korviketta. Juoksujalkaa tie vartee. Se olikii iha viime tingas, ko linja-auto justiaa ol ottamas yhtä naapuri kyyti, nii miekii kerkesin mukkaan.

Et sellane ol se potkukelkal tehty reissu – talvöisee aikaa.

Muisteli Aku

Loimaan Seudun Karjalaseuran kuulumisia

Seuramme 66. toimintavuosi on aluillaan. Vuoden 2011 luottamushenkilöt on valittu. Seuraan kuuluu 132 jäsentä. Jäsenten keski-ikä on 67,84 vuotta.

Seuran tulevia tapahtumia:

- Sunnuntaina 13.2. vietetään jo perinteiseksi tullutta keväistä ulkoilupäivää Yläneen Pyhäjärvellä, silloin järjestetään myös jäsenten välinen pilkkikilpailu. Seura tarjoaa päivän aikana kuumaa mehua ja pullakahvit. Rannalla on myös makkarapaistomahdollisuus.

- Kevätkokous pidetään Kurkijokelaisen toimituksessa torstaina 31.3.

- Teatterimatka tehdään Tampereen teatteriin 15.4. ”Lentävät morsiamet” –näytöksen.

- 20.-21.5. osallistutaan Matka-Viitalan järjestämälle matkalle Viroon Türiin kuuluisille kukkamarkkinoille. Matka on kaksipäiväinen, yöpyminen Tallinnassa.

Seuran puheenjohtajalla ja sihteerillä on myynnissä Karjalan Liiton tuotteita.

Tervetuloa mukaan seuran tapahtumiin!

Loimaan Karjalaseura

Hallitus

Maija Levonpää, puheenjohtaja
Martti Repo, varapuheenjohtaja
Saini Repo, sihteeri
Taina Suvila, rahastonhoitaja
Terttu Veijalainen
Markku Ahokas
Hannele Piiparinen
Markku Sihvonen
Lauri Veijalainen
Yrjö Riikonen
Olli-Pekka Rastas

Tilintarkastajat

Pentti Kemppinen
Alli Kihlanki
Varatilintarkastajat
Tellervo Sihvonen
Kari Äikää

Naistoimikunta

Maija Levonpää
Ritva Rastas
Airi Heinonen
Terttu Veijalainen
Saini Repo

Aromäen nuorisoseuran perustajia. Vasemmalta Maija Anttonen, Katri Sinkkonen, Matti Littunen, Lydia Korjonen, Pekka Häyhä. Takana seisomassa vasemmalta Onni Mielonen, Antti Littunen ja Antti Hämäläinen.

Muistoja menneistä, toivoja tulevista

Nyt Aromäen nuorisoseura terveiset tuo näin kertoen toiminnastaan, jotka viihtyö maaseudun nuorille suo ja myös eletyistä kohtaloistaan.

Monelle ehkä tuntematon on nimi Aromäki. Tämän seuran syntymäkehto se on siellä kukkui sen onnen käki.

Nyt se on takana pakkorajan siellä lähellä Laatokan rantaa. Siellä viettää sai se lapsuusajan sinne muistojen siivet nyt vain kantaa.

Siellä seura vietti parhaat nuoruusvuodet paljon kärsineen Karjalan mailla. Ja kehitti niin monet toimintamuodot eipä oltu aatteita vailla.

Saapui sitten ne sotavuodet täytyi jättää syntymäkoti. Tuli seurallekin ne muuttohuolet niin, mitä sinä mukaasi otit.

Nyt meidän asuinpaikkamme on täällä Karhulan-Piltolan mailla. Ja kodit hohtavat uutuuttaan niiden viljavilla vainioilla.

Täällä kansa samaa kansaa on maa samaa Isänmaata. Ken Karjalaa osa rakastaa ei unhoittaa tätä saata.

On seurakin koonnut raunioista rippeet mitä tuli ei tuhaksi muuttua voi. Vaikka vanhojen mielet ois muistoista kippeet nuorten laulu ja soitto taas ilmoille soi.

On nuoret joukoin rientäneet tämän seuran lipun alle. Ja Aromäen nimen säilyttäneet näin menmyttä vaalimalla.

On Kotirannan Veikko seurakseen saanut joukon reippaita soittajia, vaikka muutamain hiukset on harmaantuneet vuosikymmenet ei mieliä paina.

Heiltä soitto sorjasti helähtää noista torvista vaskisista. Se mielet herkästi herättää pois askareista arkisista.

Näin nuoret työtä jatkakaa työsarkaa kyllä riittää. Esi-isien teitä astukaa siitä uusi polvi kiittää.

Te vanhanakin silloin nuoria ootte ja nuoruuden innolla uutta luotte. Toivoen ja uskoen että koittaa vielä sellainen huomen mikä parhaaksi ois tämän rakkaan Suomen.

Juho Kemppinen

- esitetty 50-luvulla jossakin Nuorisoseuran juhlassa.

KILPAILU

”Lottien ja pikkulottien toimintaan liittyviä muistoja”

Kilpailu on kaikille avoin. Voit kirjoittaa tai koota omia tai sukulaisesi muistoja tai perustaa esityksesi historiallisiin asiakirjoihin yms.

Sarjoja on kaksi:

I sarja: Kirjoituskilpailu

- kirjoituksen pituus n. 2 liuskaa tai n. 4000 merkkiä
- kirjoitus voi olla kirjoitettu tietokoneella, kirjoituskoneella tai käsin

II sarja: Kuvakertomus aiheesta

- korkeintaan 10 kuvaa kuvatekstein
- kuvakertomuksen voi toimittaa CD:llä tai muistitikulla tai kuvina ja koneella/käsin kirjoitetuin kuvatekstein, jotta kuvakertomus voidaan julkaista lehdessä.
- kuvakertomukseen toivotaan mukaan alkuperäiset kuvat, jotka palautetaan.

Palkinnot:

- I-sarja: 1. palkinto 200 €
2. palkinto 100 €
3. palkinto kirjallisuutta

- II-sarja 1. palkinto 200 €
2. palkinto 100 €
3. palkinto kirjallisuutta

Kilpailutyöt palautetaan Kurkijokelaisen toimitukseen 31.5.2011 mennessä suljetussa kirjekuorossa nimimerkein varustettuna, kuoren sisälle laitetaan toinen suljettu kirjekuori, jossa henkilön yhteystiedot. Voittajan valitsee Kurkijoki-Säätiön hallituksen nimittämä raati ja voittaja julkistetaan Pitäjähallilla Loimaalla 14.8.2011. Kurkijokelainen - lehdellä on kilpailutöiden julkaisu-oikeus.

Lisätietoja: toimitusneuvoston puheenjohtaja Jaakko Taitonen, puh. 040-5352514, jaakko.taitonen@gmail.com, toimitussihteeri Helena Sulavuori, puh. 050-5213336, toimitus@kurkijokelainen.inet.fi

Kurkijoki-Säätiö

Aune Niskasen muistorahasto

Kurkijokelainen

Amiraali Lattu USA:n laivastossa

Arlingtonin sotilashautausmaalla USA:ssa Virginiassa kiinnitti matkailijan huomion suomalainen nimi hautakivessä. Matkalainen kirjoittaa päiväkirjassaan: ”Ensimmäisenä menimme etsimään Törnin hautaa, joka löytyikin. Sitten menimme tuntemattoman sotilaan haudalle ja sieltä JFK:n haudalle. Löysimme myös yhden suomalaisen nimen sattumalta, Onni Peter Lattu.”

Onni Peter Lattu tai Onnie P. Lattu, kuten USA:n laivaston historiikki hänet tuntee, syntyi Hiitolassa Nehvolan kylässä 24.4.1906. Lukijamme mukaan Onni Latun äiti olisi sukujaan Veijalaisia ja heidän naapurissaan asuvat Veijalaiset olivat Onnin pikuserkkuja.

Milloin Latut muuttivat Amerikkaan ei ole tiedossa, mutta 1920-luvun loppupuolella Onni Lattu opis-

keli Berkeleyn yliopistossa Kaliforniassa suorittaen Bachelor of Arts –tutkinnon (vastaa Suomessa lähinnä alempaa korkeakoulututkintoa) vuonna 1930. Hänet asetettiin laivaston palvelukseen vänrikin vakanssille.

1930-luvulla hän palveli monilla laivaston aluksilla mm. USS New York, USS Saratoga, USS Augusta seilaten maailman meriä ja yleten arvoasteikossa.

Elokuussa 1940 hänet lähetettiin Saksaan Berliiniin Amerikan lähetystöön laivaston attaseaksi. Kun USA liittyi toiseen maailmansotaan joulukuussa 1941, hänet internettiin ja hän pääsi palaamaan kotiinsa vasta toukokuussa 1942 diplomaattien vaihdon yhteydessä.

1940-luvun lopulla hän opiskeli Rhode Islandin Naval War College:ssa logistiikkaa. 1955 hänet ylennettiin amiraaliksi (Rear Admiral) ja vuodesta 1956 hän toimi laivaston polttoainepäällikkönä. 1965 hän jäi laivastosta eläkkeelle jatkaen johtajana Office of Oil and Gas –yhtiössä sisäministeriön alaisuudessa. 1970- ja 1980-luvuilla hän oli mukana öljyteollisuudessa ja teki selvityksiä öljykentistä ja 1970-luvun öljykriisistä. Selvitykset toimitettiin USA:n presidentin virastolle asti.

Onnie Peter Latulle on myönnetty useita kunniamitaleita, joista joitakin näkyi olevan kaupan USA:n nettihuutokauppojen sivulla. Myös hänen kuvansa on myynissä Torontoshoppe nimisessä verkkokaupassa.

Lattu vieraili myös Suomessa. Satakunnan Kansassa on mainittu joistakin hänen vierailuistaan. Lukijamme mukaan hänellä oli

Amiraali Onni Peter Lattu. Kuva: U.S. Naval Historical Center Photograph.

ainakin kaksi poikaa, joista vanhempi oli nimetty isänsä mukaan Peteriksi. Lieneekö sama Peter Lattu, joka on jäänyt laivastosta eläkkeelle vuonna 2006 ja vetää tällä hetkellä Shervoodin kirjastossa Virginiassa runopii-riä. Eläkkeelle jäämisensä jälkeen hän on kirjoittanut itsekin runoja ja viimeisen bloginsa hän on päivännyt 3.12.2010.

Onni Peter Lattu kuoli 24.1.1995, samaan hautaan Arlingtonin sotilashautausmaalle on haudattu myös hänen vaimonsa Arlene

Murray Ringer Lattu (1915-1999).

Löytyykö lukijoilta lisätietoutta tästä mielenkiintoisesta miehestä?

HS

Lähteet: lukijakirje www.history.navy.mil/ar/lima/lattu.htm
<http://www.history.navy.mil/photos/sh-usn/usnsh-c/as9-d.htm>
http://theshelteredpoet.blogspot.com/2010/10/peter-lattu_6998.html
original_period_items.torontoshoppe.com

Hautakiven tekstistä päätellen Suomi ja Karjala olivat Onni Latulle tärkeitä, onhan syntymäpaikka esillä kylän tarkkuudella.

Arlingtonin sotilashautausmaa

Tuntemattoman sotilaan hautamuistomerkki painaa 72 tonnia ja sitä vartioidaan yötä päivää. Kuva: Wikimedia commons

Arlingtonin sotilashautausmaahan on haudattu kaikkien Yhdysvaltain käymien sotien sotilaita aina Yhdysvaltojen sisällissodasta lähtien. Hautausmaa on perustettu sisällissodan joukkojen etelävaltioiden joukkojen kenraali Robert E. Leen kotitalalle.

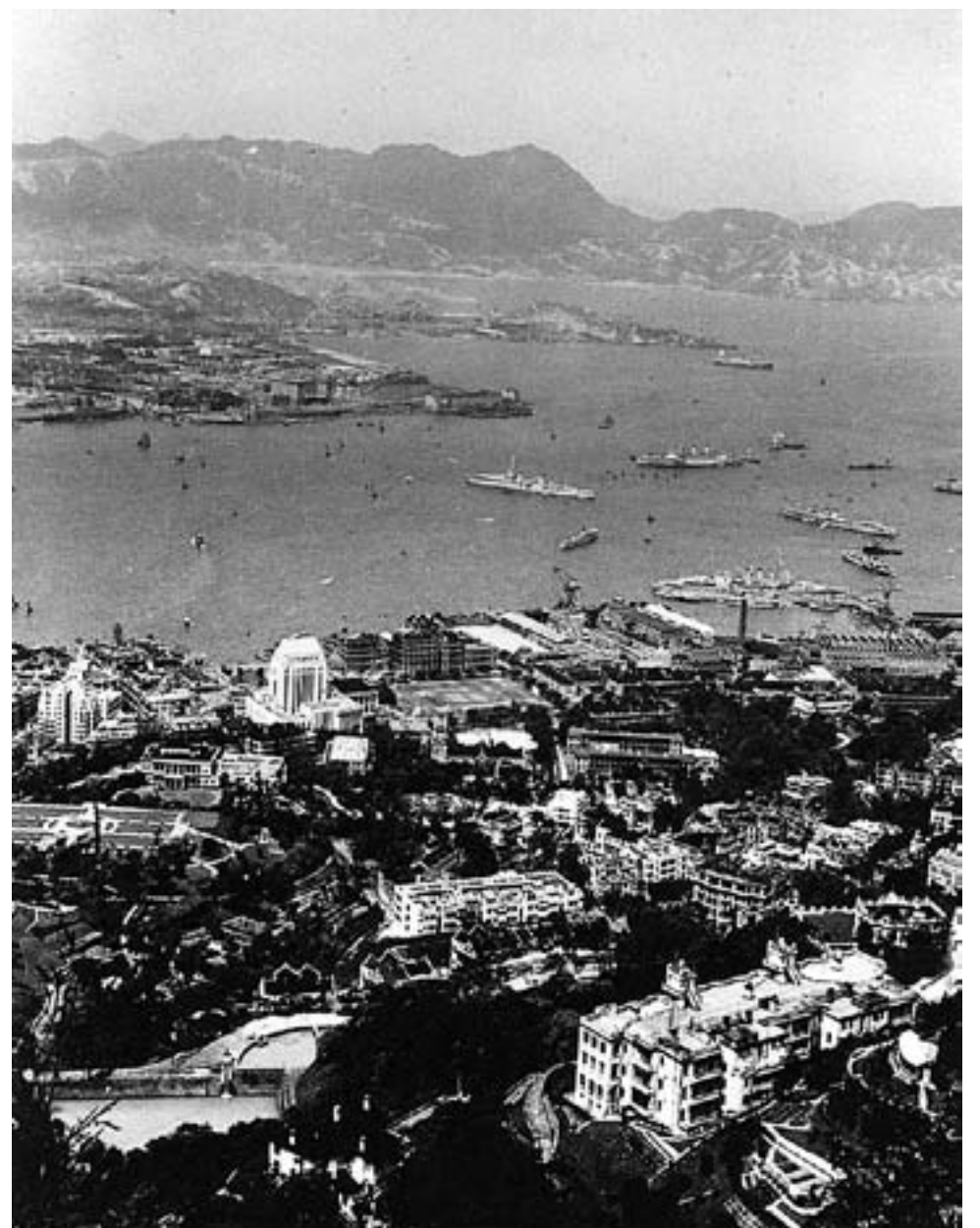
Alueelle on haudattu yli 300 000 henkilöä.

Tunnetuimpia vierailukohteita hautausmaalla ovat Tuntemattoman sotilaan

hauta ja presidentti John F. Kennedy ja hänen puolisonsa hauta.

Tuntemattoman sotilaan hautaa on vartioitu ympäri vuorokauden vuodesta 1948 lähtien. Muistomerkki on valmistunut vuonna 1932.

Latun lisäksi hautausmaalta löytyvät suomalaiset Mannerheim-ristin ritarit Olavi Alakulppi ja Lauri Törni. Törnin hauta löytyy alueelta 60 numerolla 8136.

Näkymä Hong Kongin satamaan vuonna 1937. Onnie P. Lattu palveli silloin USS Augustalla, joka näkyy kuvassa sataman suulla. Kuva: U.S. Naval Historical Center Photograph.

60 VUOTTA SITTEN...

Kurkijoen Kuvateos valmistuu luvattuna aikana

Lehtemme hankkimien tietojen mukaan kehittyä teoksen valmistuminen suunnitelmien mukaisesti. Tarvittava paperi on nyt saatu hankituksi, vaikkakin se alussa tuotti tavattomasti vaikeuksia. Kuvien laatoitus on hyvässä menossa, ja jo noin 500 laattaa on jo valmiina. Kuvateos valmistuu suunniteltuna aikana kevyään kuluessa.

Toimikunta on päättänyt jatkaa teoksen ennakkomyyntiaikaa maaliskuun loppuun 1951 saakka, vaikkakin teoksen kustannukset

ovat nyt nousseet n. 20 %. Numeroidut kappaleet, joita otetaan kaikkiaan vain 100 kpl ovat myytyt yli puolen välin.

Nyt on toimikunta siis vielä tarjonnut tilaisuuden halvan teoksen hankkimiseen jokaiselle, nämä hinnat ovat siis maksetuista tilauksista edelleen: numeroidut nahkaselkäiset 1300:-, nahkaselkäiset 1200:- ja kluutiin sidotut 800:-.

Kurkijokelainen 4 – 1951, lauantaina helmikuun 10. p:nä

KALEVALA-PRUASNIEKKA

Karjalan Sivistysseura ry, Karjalan Kielen Seura ry ja Venäjän tiede- ja kulttuurikeskus järjestävät monipuolisen ja uusi-ilmeisen koko perheen yhteisen Kalevala-tapahtuman.

Kalevala-pruasniekka-tapahtuman teemana on: RUNOLAULU ja itkuvirret innoittivat eepokseen, vuosisatojen perinne ja sen uusi tuleminen on ajankohtainen - mistä olemme tulleet, mihin olemme menossa?

Pruasniekassa ei katsota vain menneisyyteen, vaan esitellään vieraille miten Kalevala, karjalan kulttuuri ja kieli elävät ja vaikuttavat

nimenomaan nykyajassa ja tulevaisuudessa.

Ohjelmaa on talon täydeltä, kolmessa eri kerroksessa. Vieraat voivat valita mieleisensä osatapahtuman tai kiertää kaikissa kohteissa. Ovet avataan ja ohjelmat, joiden kesto on 20-30 min/setti, alkavat klo 13 ja päättyvät noin klo 17. Tapahtumaan on vapaa sisäänpääsy!

Kalevala-pruasniekka järjestetään sunnuntaina 27.2.2011 KLO 13-17 Venäjän tiede- ja kulttuurikeskuksen tiloissa, Nordenskiöldinkatu 1, 00250 Helsinki

Seminaarin osanottajia, oik. Raili Hyytiä, Kivennapalainen, Markku Paksu, Rautulainen, Tea Itkonen, Jaakkiman Sanomat ja Helena Sulavuori, Kurkijokelainen. Kuva: Kullervo Huppunen.

Pitäjälehtien tekijät kokoontuivat Helsingissä

- Teillä on viisi minuuttia aikaa, ottakaa pareittain toisistanne mahdollisimman paljon selville, ohjeisti toimittaja Vellamo Vehkakoski leikkimieliseen haastattelun iltapäivän alussa. Viisi minuuttia! Paljon asiaa saimme toinen toisistamme

selville tuossa ajassa. Kyseistä menetelmää toimittaja Vehkakoski ei kuitenkaan neuvonut käyttämään haastattelutilanteissa vaan painotti kuuntelemisen ja aistimisen taitoa sekä taustatyön tekemisen tärkeyttä. Runebergin päivänä 5.2.

pidetty seminaari käsitteli laaja-alaisesti tekijänoikeuksia, Journalistin ohjeita sekä hyvän haastattelun tekemistä. 14 pitäjälehtien tekijää varten Karjalan Liitto oli hankkinut huippukouluuttajat.

Tekijänoikeuksista luen-

noi toimitusjohtaja Jaakko Eskola Opus-osakeyhtiöstä, joka on lakiasiantoimistona erikoistunut käsittelemään tekijänoikeuksia ja niihin liittyviä suojia. Monta hyvää tietoa saimme mietittäviksi ja tutkittaviksi.

Tietokirjailija, JSN:n (Julkisen sanan neuvoston) puheenjohtaja Risto Uimonen esitteli uudistetut Journalistin ohjeet. Niihin on kiteytetty journalistien ja julkaisijoiden näkemys siitä, millaisten eettisten periaatteiden mukaan he haluavat suomalaisen joukkoviestinnän toimivan.

Innostavimmaksi anniksi kohosi toimittaja Vellamo Vehkakosken luento "Miten teen hyvän haastattelun?" Värikäs ja käytännönläheinen iltapäivä antoi takataskuun rautalankamallin ja sille monia vaihtoehtoja erilaisissa haastattelutilanteissa höystettynä Vellamon omilla kokemuksilla pitkältä uralta.

HS

Karjalan Liiton toiminnanjohtaja Satu Hallenberg kiinnitti Siirtoväen muistomitalin toimittaja Vellamo Vehkakosken rintaan, vieressä Karjalan Liiton tiedottajat Mervi Piipponen ja Saija Pelvas. Sama mitali myönnettiin kaikille seminaariin osallistuneille, jotka eivät vielä olleet sitä saaneet. Siirtoväen muistomitali on valmistunut 1960-luvulla, ensimmäiset mitalit jaettiin 1969 ja sitä kantamaan ovat oikeutetut oman kotipaikkansa sodan vuoksi rajan taakse menettäneet ja heidän jälkeläisensä.

Kurkijokelaista historiaa tarjoushintaan

KURKIJOKI
KUVAT KERTOVAT

5 €

KURKIJOKI
SODASTA EVAKKOON

5 €

Nouda tai tilaa Kurkijokelaisen toimistosta

Koulukuja 7, 32200 LOIMAA
Puh. (02) 762 2551, 050-521 3336
toimitus@kurkijokelainen.inet.fi

Escon puumerkki

**-YRITYSSIIVOUKSIDA
- KOTISIIVOUKSIDA
- PESUJÄNEIDEN
JA -VÄLINEIDEN
MYNTIÄ**

**JA MYÖS
ALLEGRO-PYYKKI-
JAUHEET**

**LOIMAAN
SIIVOUS**
Päivi Ojala Oy

Puh. 0500 478 344

**MUSIIKKIVÄEN
PALVELUPAIKKA**
**LOIMAAN
MUSIIKKI**

Puh. (02) 7622 950
Oikokatu 3, Loimaa
Avoimena:
ma suljettu, ti-pe 12-17, la 10-14

Asianajajia

ASIANAJAJA
on asianajajaluetteloon hyväksytty lakimies, jolla on säädetty kokemus ja taito. Asianajajan toimintaa valvovat Asianajajaliitto ja oikeuskansleri. Asianajotoimistot hoitavat myös maksuttomia oikeudenkäyntejä ja oikeusturva-asioita.

Asianajotoimisto HEIKKI RANTANEN

Varatuomari
Julkinen kaupanvähvistaja
Kauppalehti 9-11 B, Loimaa
p. (02) 762 2888, fax 762 2313
heikki.rantanen@kolumbus.fi

Asianajotoimisto JARI HEIKMAN OY

AA, VT Jari Heikman
VT Kaarina Nylamo
Turuntie 8-14, II krs. Loimaa
Puh. (02) 762 4400, fax 763 1301
jari.heikman@aatsto.inet.fi
www.heikman.com

Helmikuu

Lumipilvet helmikuussa
hiutaleita heittää,
puhtaaksi ja valkoiseksi
joka paikan peittää.
Pakkanen ja viima tää
poskipäitä nipistää.
talvi tapojansa näyttää
valoisuus jo ilman täyttää.
Aurinkokin pilkistelee
pitenevät päivät,
talvimielet virkistelee
häipyä huolenhäivät.

Terttu Ketola

ONKS TIETOO VASTAUKSET

1. 60 – vuotishääpäivänään
2. Ihon uloin kerros
3. Kymmenes
4. Sisäkorvassa
5. Lainkuuliainen, luotettava ja rehti
6. 24 kpl
7. Metsämyyrä
8. Fretin eli kesyn hillerin
9. Jacob Söderman
10. Aasiaan

Tilaa Kurkijokelainen lahjaksi

viereisellä tilauskortilla
tai soittamalla
toimitukseen
p. 050-5213336

**Kurkijokelaisen,
hiitolaisen ja karjalaisen
hengen vaalija.**

Tilaa nyt Kurkijokelainen, kaksi kertaa
kuukaudessa ilmestyvä pitäjälehti!
Vuosikerta vain 39 eur. Tilattuna alle 1,70 eur/kpl.

Tilaan Kurkijokelaisen

☐ Itselleni ☐ Lahjaksi

Lehden saaja

Nimi: _____

Lähiosoite: _____

Postinro ja -toimip.: _____

Lahjatilauksen maksaja:

Nimi: _____

Lähiosoite: _____

Postinro ja -toimip.: _____

Pvm. _____

Allekirjoitus: _____

Palauta kuponki kirjekuussa osoitteella:
Kurkijokelainen, Koulukuja 7, 32200 LOIMAA
tai tee tilaus sähköpostiosoitteessamme:
toimitus@kurkijokelainen.inet.fi

Sanomalehti

LUKIJAMATKAT 2011

I Konevitsan luostari-Kurkijoki ke-su 18.-22.5.

Alustava matkaohjelma:
keskiviikko: Loimaa-Helsinki-Rajahovi- Käkisalmi, yöpyminen Pyhäjärvellä
torstai: Pyhäjärvi-Konevitsan luostari- Kurkijoki
perjantai: kiertoaajelu Kurkijoella
lauantai: kotiseutumatkien päivä
sunnuntai: Kurkijoki-Sortavala-Värtsilä-Helsinki-Loimaa
Majoitus: 1. yö Pyhäjärvellä Musakan hotellissa, loput Kurkijoen kirkonkylässä Lopotissa "Mihailin hotellissa" 2-4 hengen huoneissa ja kotimajoituksessa
Ruokailut: Hinta sisältää aamiaiset ja yhden lämpimän ruoan / päivä, paitsi sunnuntaina.
Muuta: Hinta sisältää opastukset ja mahdolliset pääsymaksut Käkisalmissa, Konevitsassa ja Sortavalassa
Hinta:
n. **490 €** sisältäen matkaohjelman ja ruokailut sekä ryhmäviisuminhankkimiskustannukset.

II Valamon luostari-Kurkijoki ke-su 8.-12.6.

Alustava matkaohjelma:
keskiviikko: Loimaa-Helsinki-Värtsilä-Sortavala, yöpyminen joko Sortavalassa tai Valamossa
torstai: Valamon luostari- Kurkijoki
perjantai: kiertoaajelu Kurkijoella
lauantai: kotiseutumatkien päivä
sunnuntai: Kurkijoki-Viipuri
Ohjelma voi muuttua niin, että ensin mennään Kurkijoelle ja Valamon matka lauantaina –sunnuntaina.
Majoitus: 1 yö Valamossa tai Sortavalassa, loput Kurkijoen kirkonkylässä Lopotissa "Mihailin hotellissa" 2-4 hengen huoneissa ja kotimajoituksessa
Ruokailut: Hinta sisältää aamiaiset ja yhden lämpimän ruoan / päivä, paitsi sunnuntaina.
Muuta: Hinta sisältää opastukset ja mahdolliset pääsymaksut Valamossa ja Sortavalassa
Hinta:
n. **490 €** sisältäen matkaohjelman ja ruokailut sekä ryhmäviisuminhankkimiskustannukset.

III Viipuri pe-su 8.-10.7.

Alustava matkaohjelma:
perjantai: Loimaa-Helsinki-Rajahovi-Viipuri, illallinen hotellissa
lauantai: opastettu kiertoaajelu Viipurissa ja ostoskiertokierros, illallinen Pyöreässä Tornissa
sunnuntai: opastettu kiertokierros Viipurin linnassa ja käynti Sorvalin hautausmaalla, Viipuri-Rajahovi-Helsinki-Loimaa
Majoitus: hotellissa Viipurissa
Ruokailut: Hinta sisältää aamiaiset ja yhden lämpimän ruoan / päivä, paitsi sunnuntaina.
Muuta: Hinta sisältää opastukset ja mahdolliset pääsymaksut
Hinta:
n. **280 €** sisältäen matkaohjelman ja ruokailut sekä ryhmäviisuminhankkimiskustannukset.

IV Kurkijoki to-su 25.-28.8.

Alustava matkaohjelma:
torstai: Loimaa-Helsinki-Rajahovi- Käkisalmi-Kurkijoki
perjantai: kiertoaajelu Kurkijoella
lauantai: kotiseutumatkien päivä
sunnuntai: Kurkijoki-Sortavala-Värtsilä-Helsinki-Loimaa
Majoitus: Kurkijoen kirkonkylässä Lopotissa "Mihailin hotellissa" 2-4 hengen huoneissa ja kotimajoituksessa
Ruokailut: Hinta sisältää aamiaiset ja yhden lämpimän ruoan / päivä, paitsi sunnuntaina.
Muuta: Hinta sisältää opastukset ja mahdolliset pääsymaksut Käkisalmissa ja Sortavalassa
Hinta:
n. **350 €** sisältäen matkaohjelman ja ruokailut sekä ryhmäviisuminhankkimiskustannukset.

Hinnat ovat alustavia ja tarkentuvat helmikuussa.
Viisuminhankintaa varten pitää täyttää viisuminanomuskaavake ja liittää mukaan 1 kpl passikuvia sekä kopio voimassaolevan passin kuvasivusta.
Passin tulee olla voimassa vähintään 6 kk matkan jälkeen.
Viisuminanomuskaavakkeen voi tilata toimituksesta puhelimitse tai poimia mm. Neva Toursin sivuilta: www.turunnevatours.fi

Vastuullinen
matkanjärjestäjä

**Turun
NEVA TOURS OY**

**Ilmoittautumiset
KURKIJOKELAISEN
TOIMITUKSEEN,**
matka I 21.3. mennessä,
matka II 6.4. mennessä,
matka III 9.5. mennessä,
matka IV 27.5. mennessä.

Ilmoittautumisia otetaan vastaan
tiistaisin ja torstaisin klo 9-14,
puh. (02) 762 2551, 050-5213336
Ilmoittautuneille postitetaan tarkempi
matkaohjelma ennen matkan alkua.
Muutokset alustavaan ohjelmaan mahdollisia.